

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra germanistiky

MNOHOJAZYČNOST – výzva pro výuku cizích jazyků v 21. století

diplomová práce

PLURILINGUALISM – a challenge to foreign language teaching in 21 century

thesis

Knihovna JU - PF

3 1 1 5 1 7 2 1 7 7

Autor: Petra Březinová

Vedoucí diplomové práce: PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.

České Budějovice 2006

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Mnohojazyčnost – výzva pro výuku cizích jazyků v 21. století“ vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

V Českých Budějovicích dne 24. dubna 2006

Brázdová Petra

podpis

ABSTRAKT

V diplomové práci se zabýváme vývojem českého jazyka v období 19. a 20. století. Cílem práce je analyzovat změny v gramatice, slovníku a výslovnosti českého jazyka vlivem vnitřních a vnějších faktorů. Práce je rozdělena do tří částí: teoretická, empirická a závěrečná. V teoretické části se zaměřujeme na popis jazykových změn a jejich příčiny. V empirické části analyzujeme konkrétní jazykové údaje z různých období a zdrojů. Závěrečná část obsahuje shrnutí hlavních zjištění a doporučení pro další výzkum.

V praktické části práce představujeme výsledky výzkumu, který jsme provedli na souboru textů z různých období a zdrojů. Analyzujeme změny v gramatice, slovníku a výslovnosti českého jazyka. Výsledky výzkumu jsou shrnuty v tabulkách a grafích. Závěrečná část obsahuje shrnutí hlavních zjištění a doporučení pro další výzkum.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji PaedDr. Haně Andrášové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, za cenné rady a připomínky, které mi poskytla.

ANOTACE

V úvodu své diplomové práce s názvem „Mnohojazyčnost – výzva pro výuku cizích jazyků v 21. století“ pojednávám o mnohojazyčnosti obecně. Mapuji stav jazykové situace a politiky v Evropě. Dále se soustředuji na oblast školství. Zaměřuji se na postavení jazyků v evropských i českých kurikulích. Věnuji se také vysvětlení, jaké faktory hrají roli při osvojování si mateřštiny, prvního, druhého či dalších cizích jazyků. V závěru teoretické části popisuji cíle a principy didaktiky a metodiky druhého cizího jazyka.

V praktické části, která představuje těžiště mé diplomové práce, prezentuji cvičení, v nichž aplikuji teoretické poznatky do praxe. Jedná se o cvičení zahrnující nejrůznější řečové dovednosti. Cílem je, aby si žáci na základě znalostí mateřštiny a angličtiny jako prvního cizího jazyka osvojili němčinu jako druhý cizí jazyk co nejefektivněji.

ANNOTATION

In the introduction to my thesis with the title of “Plurilingualism – a challenge to foreign language teaching in 21 century” I deal with plurilingualism in general. I survey the state of language situation and policy in Europe. Then I concentrate on the area of education. I focus on the position of languages in European and Czech curricula. I also explain factors, which are important for mastering the mother tongue, the first, the second, the third and other foreign languages. In the conclusion of the theoretical part I describe the objects and principles of didactics and methodology of the second foreign language.

I present exercises in the practical part, in which I apply theoretical knowledge about plurilingualism. I consider them to be a focal point of my thesis. These exercises involve various language skills. The aim is that, pupils should acquire German as the second language on the basis of knowledge of the mother tongue and English as the first foreign language effectively.

OBSAH

	Strana
1. Úvod	7
2. Teoretická část	9
2.1 Jazyková situace v Evropě	9
2.1.1 Jazyková politika v Evropě	10
2.2 Mnohojazyčnost	11
2.3 Cizí jazyky v evropských kurikulích	13
2.3.1 Jakou pozici by měla angličtina v kurikulích zaujímat?	14
2.3.1.1 Angličtina jako druhý cizí jazyk	14
2.3.1.2 Angličtina jako „brána“ do světa cizích jazyků	14
2.3.1.3 Receptivní ovládnutí jazyků	15
2.3.2 Cizí jazyky v českých kurikulích	15
2.4 Lingvistické základy didaktiky a metodiky L3 – deklarativní vědomosti	17
2.4.1 Jak si dítě osvojuje mateřštinu	17
2.4.2 Osvojení si prvního cizího jazyka	17
2.4.3 Osvojení si druhého cizího jazyka	18
2.4.4 Osvojení si dalších cizích jazyků	18
2.5 Vývoj zkoumání oblasti „němčina jako další cizí jazyk po angličtině“	19
2.5.1 Jazykové srovnávání němčiny, angličtiny a mateřštiny	20
2.6 Procedurální znalosti	20
2.6.1 Rozvoj vědomého osvojování jazyka	20
2.7 Cíle didaktiky a metodiky L3	21
2.8 Principy didaktiky a metodiky L3	21
2.8.1 Kognitivní výuka a studium	21
2.8.2 Porozumění jako základ učení se jazykům	22
2.8.3 Orientace na obsah	22
2.8.4 Orientace na text	22
2.8.5 Efektivní učební proces	22
3. Praktická část	24
3.1 Úvod do praktické části	24
3.2 Komparativní cvičení	26
3.2.1 Poklad	26
3.2.2 Volný čas	27
3.2.3 Čas	29
3.2.4 Svátky	30
3.2.5 Společná slovní zásoba	31
3.2.6 Jazykové kolo	32
3.2.7 Lidské tělo	33
3.2.8 Anglické a německé složeniny	35
3.2.9 Zvuky zvířat	36
3.2.10 Medvěď	39
3.2.11 Potraviny	40
3.2.12 Recepty	41
3.2.13 V kuchyni	42
3.2.14 Číslovky	43
3.2.15 Stupňování přídavných jmen a příslovčí	45
3.2.16 Hra	46

3.2.17	Jazykolamy	48
3.2.18	Tichá noc	49
3.2.19	OH Sydney	50
3.2.20	Veslování	51
3.2.21	Gladiátor	53
3.2.22	Letem světem	54
3.3	Metodické poznámky	56
4.	Závěr	61
5.	Zusammenfassung	63
6.	Seznam použité literatury	65
7.	Seznam internetových odkazů	66
8.	Seznam příloh	67
8.1	Seznam tzv. „společné anglické a německé slovní zásoby“	68
8.2	Seznam faux amis	81

1. Úvod

V dnešním světě nabývá znalost cizích jazyků na významu. Značné procento Evropanů hovoří alespoň jedním cizím jazykem, což se v současnosti považuje za samozřejmost. Podle prohlášení Rady Evropy by každý Evropan měl ovládat minimálně dva světové jazyky na dobré komunikativní úrovni. V této souvislosti se do středu zájmu dostala otázka, jak podpořit výuku dalších cizích jazyků?

Ve své diplomové práci s názvem „Mnohojazyčnost – výzva pro výuku cizích jazyků v 21. století“ se budu zabývat postupy a strategiemi, které spočívají ve využití znalostí mateřštiny a prvního cizího jazyka při osvojování si druhého cizího jazyka. Mám v úmyslu ověřit, jak lze zmíněné metody aplikovat na konstelaci „němčina jako další cizí jazyk po angličtině“. Jak mohou uvedené faktory učení se druhému cizímu jazyku usnadnit a urychlit? Věřím, že po zpracování dané problematiky budu znát odpovědi.

V teoretické části nejprve přiblížím jazykovou situaci a politiku v Evropě. Neopomenu vysvětlit, co vlastně pojem mnohojazyčnost označuje. Navážu nabídkou cizích jazyků v evropských kurikulích, přičemž zvláštní pozornost budu věnovat postavení angličtiny. Zamyslím se nad třemi návrhy zastoupení angličtiny ve školních kurikulích. Dále se zaměřím na výběr cizích jazyků v českých kurikulích. Na základě prostudování nejnovějších dokumentů se pokusím nastínit budoucnost českého školství v oblasti jazykového vzdělávání.

Pro úplnost popíšu, jak probíhá osvojování si mateřštiny, prvního, druhého i dalších cizích jazyků. Představím model Britty Hufeisenové, který názorně ilustruje, jaké faktory hrají roli při učení se dalším cizím jazykům. Konečně se dostávám k vývoji zkoumání oblasti „němčina jako další cizí jazyk po angličtině“. Zmíním se o důležitosti jazykového srovnání němčiny, angličtiny a mateřštiny. V dalších kapitolách pojednám o rozvoji vědomého osvojování jazyka. Poté charakterizuji cíle didaktiky a metodiky druhého cizího jazyka. Na závěr teoretické části objasním principy didaktiky a metodiky druhého cizího jazyka.

Za těžiště své diplomové práce považuji praktickou část, v níž navrhnu cvičení, ve kterých mohou žáci vědomě využít znalostí angličtiny a následně si efektivněji osvojit jednotlivé jazykové systémy němčiny. Jedná se o cvičení zahrnující nejrozličnější řečové dovednosti.

Příloha obsahuje abecedně řazený seznam tzv. „společné anglické a německé slovní zásoby“. Jednotlivé páry slov hodnotím podle grafické a zvukové podobnosti.

8

2. Teoretická část

2.1 Jazyková situace v Evropě

Jazyková situace v Evropě je poznamenána mimořádnou rozmanitostí řečí, jež se liší počtem rodilých mluvčích, zeměpisným rozšířením, politickou důležitostí, ekonomickým potenciálem a v neposlední řadě také kulturním pozadím.

Pro zhodnocení aktuální jazykové situace v Evropě jsem vybrala několik průzkumů, které dokumentují vývoj za poslední desetiletí. V závěru této kapitoly prezentuji v grafické podobě výsledky šetření agentury Eurobarometr z r. 2005, které se týkají nejčastěji používaných jazyků v EU.

Anketa provedená na konci 80. let 20. stol. odhalila, že dvěma a více cizími jazyky v té době hovořilo pouze 6 – 7 % Angličanů, Francouzů, Němců, Španělů a Italů. Jen menší země, Lucembursko, Nizozemí, Belgie a Dánsko, vykazovaly výrazně vyšší procentuální počet mluvčích cizích jazyků.

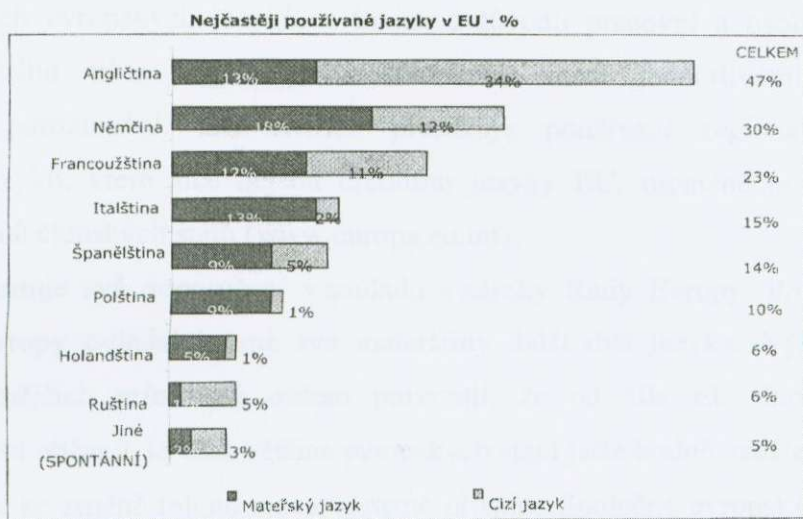
Podle průzkumu Standard Eurobarometer 52 z r. 1999 dostatečně ovládala jeden cizí jazyk méně než polovina obyvatel EU (44 %) (Neuner - Hufeisen, s. 21).

V současné době žije v EU kolem 450 miliónů lidí. Podle výsledků nového průzkumu veřejného mínění Eurobarometer se „blýská na lepší časy“. Alespoň jedním cizím jazykem mluví 56 % obyvatel EU, což je o 12 % více než v r. 1999 a o 6 % více než v r. 2001. Dvěma cizími jazyky komunikuje 28 % obyvatel EU. Češi dopadli ve výše zmíněném šetření nadprůměrně. 61 % udávalo, že je schopno vést rozhovor v cizím jazyce a 29 % Čechů tvrdilo, že se domluví dvěma cizími jazyky, přičemž slovenština se nepočítala. Češi bodují především v němčině (28 %), zatímco v ostatních zemích EU vede angličtina.

Nejlepším jazykovým vzděláním, se znalostí 2,44 cizího jazyka na obyvatele, se mohou chlubit Lucemburčané, následují je Nizozemci s 1,59 cizího jazyka a Dánové s 1,54 cizího jazyka (www.euractiv.cz).

Jazykové situaci ve školství se budu věnovat podrobněji v následujících kapitolách. Na úvod chci pouze uvést, že údaje, které jsou nyní k dispozici, ukazují, že procento žáků na základních školách, kteří se učí cizímu jazyku, roste. Ovšem škála vyučovaných jazyků na všech stupních je nesmírně omezená. Bohužel klesá rozmanitost

nabízených jazyků, neboť se zvyšuje tendence, kdy osvojit si cizí jazyk znamená učit se angličtině.

2. 1. 1 Jazyková politika v Evropě

Evropu lze charakterizovat jako světadíl s mnoha různými tradicemi a jazyky, ale rovněž se společnými hodnotami. EU podporuje spolupráci mezi národy Evropy, propaguje jednotu a současně chrání různorodost. Jako důkaz slouží např. doporučení k rozšíření výuky cizích jazyků, které vypracovává Rada Evropy pro své členské státy už od 60. let 20. stol. (Neuner - Hufeisen, s. 20).

Jedno ze základních doporučení Výboru ministrů členských států Rady Evropy doslova zní: „Bohaté dědictví různých jazyků a kultur v Evropě je cenným společným bohatstvím, které je nutno chránit a rozvíjet, a je třeba vyvinout značné pedagogické úsilí, aby tato různorodost, která je překážkou v komunikaci, byla proměněna ve zdroj vzájemného obohacení a porozumění“ (Společný evropský referenční rámec, s. 2).

Výše uvedená tvrzení jsou samozřejmě zakotvena také v zákonech. Článek 22 Listiny základních práv EU, přijatý vedoucími představiteli EU v r. 2000, říká, že Unie musí respektovat jazykovou rozmanitost (Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost). Tato zásada platí nejen pro 20 (brzy 21) úředních jazyků EU, ale také pro mnoho regionálních a menšinových jazyků, kterými některé skupiny obyvatel hovoří.

Ve stále nezávislejší světě 21. stol. bude pro každého občana Evropy ještě důležitější spolupracovat s lidmi z jiných zemí, což bez znalostí cizích jazyků nelze.

Proces globalizace je úzce spojen s angličtinou. EU uznává nástup angličtiny jako nejrozšířenějšího jazyka v Evropě, ale současně chce předejít tomu, aby se časem nestal faktorem, který v ní jazykovou rozmanitost omezí. Proto aktivně podporuje své občany při studiu dalších evropských jazyků, a to jak z důvodu pracovní a osobní mobility v rámci jednotného trhu, tak i kvůli kontaktům mezi jednotlivými kulturami a vzájemnému porozumění. EU rovněž prosazuje používání regionálních nebo menšinových jazyků, které sice nejsou úředními jazyky EU, nicméně je používá až 50 miliónů občanů členských států (www.europa.eu.int).

EU formuluje svá doporučení v souladu s nároky Rady Evropy. Požaduje, aby každý občan Evropy ovládal kromě své mateřštiny další dva jazyky. Výše uvedené výsledky nejrozličnějších průzkumů ovšem potvrzují, že od cíle EU, který spočívá v mnohojazyčnosti občanů, je však většina evropských států ještě hodně vzdálená.

Věřím, že ke změně tohoto stavu výrazně přispěje Společný evropský referenční rámec, který vydala Rada Evropy v r. 2001. Základem Společného evropského referenčního rámce se stal koncept mnohojazyčnosti.

Pro koncept mnohojazyčnosti je charakteristické:

(Hufeisen - Neuner, 2004, s. 16)

- každý, kdo se začne učit další cizí jazyk, nezačíná tzv. „od nuly“, ale s každým novým jazykem rozšiřuje své dosavadní jazykové znalosti
- není nutné, aby v každém jazyce, který si jedinec osvojuje, dosáhl ideální jazykové kompetence, kterou se vyznačují rodilí mluvčí
- úroveň ovládnutí jazyka a profil řečových dovedností v jednotlivých jazycích, jež se jedinec učí, může být velmi rozdílný. Např. v některém jazyce může za svou nejsilnější stránku pokládat čtení s porozuměním, v jiném vyniká v ústním projevu atp.

2. 2 Mnohojazyčnost (dle Společného evropského referenčního rámce, s. 4 – 5)

„Mnohojazyčností se rozumí jak schopnost jednotlivce používat několik jazyků, tak i soužití jazykových společenství v jedné zeměpisné oblasti.“ Jak dále Společný evropský referenční rámec uvádí, mnohojazyčnost, neboli plurilingvismus, se liší od multilingvismu, který znamená znalost většího počtu jazyků nebo koexistenci různých jazyků v dané společnosti. Multilingvismu lze jednoduše dosáhnout rozšířením nabídky

jazyků v určité škole nebo vzdělávacím systému, nebo povzbuzováním studentů, aby se naučili více než jeden cizí jazyk, či snížením dominantní pozice angličtiny v mezinárodní komunikaci.

Koncepce mnohojazyčnosti překračuje tento rámec. Zdůrazňuje fakt, že se zkušenosti jedince s jazykem v jeho kulturním kontextu rozrůstají od jazyka používaného doma přes jazyk používaný v širším společenském rámci až k jazykům jiných národů. Onen jedinec nepojímá tyto jazyky a kultury jako přísně „rozškátlkové“, ale naopak si buduje komunikativní kompetenci, ke které přispívají všechny znalosti a zkušenosti s jazykem a ve které jsou všechny jazyky usouvztažněny a navzájem se ovlivňují. V různých situacích člověk může pružně využívat různé části této kompetence, aby dosáhl uspokojivé komunikace s daným partnerem.

Například partneři mohou přecházet z jednoho jazyka nebo dialektu do druhého a využívat tak schopnost každého z nich vyjádřit se v jednom jazyce a rozumět druhému jazyku. Člověk může využít své znalosti více jazyků k porozumění psanému nebo dokonce mluvenému textu v tom jazyce, který dříve neznal, protože rozpozná slova objevující se v novém podání, ale pocházející ze společné slovní zásoby internacionalismů. Ti, kdo mají třeba jen omezené znalosti, jich mohou využít ke zprostředkování domluvy mezi lidmi, kteří nesdílejí žádný jazyk, jímž by se domluvili. Takoví jedinci mohou dosáhnout určitého stupně komunikace i bez pomoci zprostředkovatele tak, že zapojí veškerý svůj jazykový repertoár a budou experimentovat s alternativními způsoby vyjádření v jiných jazycích nebo dialektech, využijí doprovodné rysy jazykového projevu (mimiku, gestikulaci, výraz tváře atd.) a radikálně zjednoduší svůj jazykový projev.

Z tohoto pohledu se cíl jazykového vzdělávání naprosto mění. Už není pojímán jednoduše jako zvládnutí jednoho nebo dvou, či dokonce tří jazyků, chápaných izolovaně a majících za jediný možný vzor rodilého mluvčího. Místo toho je cílem rozvíjet takový jazykový repertoár, v němž hrají svou roli všechny řečové schopnosti.

Z toho samozřejmě plyne, že by nabídka jazyků vzdělávacích institucí měla být různorodá a studenti by měli dostat příležitost k rozvoji mnohojazyčné kompetence. Učení se cizímu jazyku se považuje za celoživotní úkol, proto se rozhodující důležitost připisuje rozvoji motivace, dovedností a odhodlanosti člověka čelit novým jazykovým zkušenostem mimo školu. Odpovědnost vzdělávacích institucí, hodnotících zkušebních orgánů a učitelů se nemůže jednoduše omezovat na dosažení dané úrovně jazykové

způsobivosti v určitém jazyce a v určitém časovém okamžiku, přestože i toto je nepochybně důležité.

Plný dosah posunu v celkovém pojetí se teprve rozpracovává a je nutné proměnit ho v činy. Změny v jazykovém programu Rady Evropy mají vytvořit prostředky, kterých mohou využít k šíření mnohojazyčnosti všichni, kdo se profesně angažují ve výuce jazyků. Zvláště Evropské jazykové portfolio poskytuje nástroj, který umožňuje zaznamenávání a formální uznání nejrozličnějších zkušeností s učním se jazykům a poznáváním kulturních odlišností. K tomuto účelu Společný evropský referenční rámec poskytuje nejen stupnice úrovně celkového ovládnutí daného jazyka, ale také specifikace užívání jazyka a aspektů jazykových kompetencí, což učitelům v praxi usnadní konkretizaci nejrozličnějších cílů a popis zvládnutí učiva podle toho, jak se liší potřeby, vlastnosti a možnosti studentů.

2. 3 Cizí jazyky v evropských kurikulech

Jazyková politika se mj. zabývá nabídkou cizích jazyků ve školách. Navzdory tomu, že se v Evropě mluví rozmanitými jazyky, školy se zaměřují na výuku těch nejrozšířenějších. Jedná se především o angličtinu, která dosáhla vedoucího postavení, dále pak o francouzštinu, španělštinu, němčinu a ruštinu. Nutno podotknout, že příhraniční oblasti vykazují zvýšený zájem o studium jazyka sousední země.

Z jakých důvodů se angličtina ve školních kurikulech tak výrazně prosazuje? Existuje jich celá řada a všechny se větší či menší mírou podílejí na primátu angličtiny. Jedním z důvodů je fakt, že angličtina je mateřštinou nejen v několika evropských zemích (Velká Británie, Irsko, Malta), ale také v přední celosvětové velmoci, Spojených státech amerických. Angličtina navíc slouží na celém světě jako všeobecný dorozumívací prostředek. Znáám hodně mladých lidí, kteří při výběru cizího jazyka dávají přednost angličtině, neboť hraje důležitou roli na hudební scéně, ve sportu, v módě, na poli komunikačních technologií, v reklamě atp., je zkrátka „in“.

Zmíněné skutečnosti „vhnání vítr do plachet“ zastáncům dominantní pozice angličtiny, kteří tvrdí, že kdyby všichni Evropané uměli anglicky, nedocházelo by v Evropě k žádným problémům s dorozuměním. Bohužel si zřejmě neuvědomují, že výhradní používání pouze jednoho jazyka by vedlo k ochuzení kulturního bohatství Evropy. Cíl evropské integrace, který spočívá v rozvoji vzájemného porozumění pro svébytnost každého národa, by se tak rozplynul v nedohlednu. Aby mohla být jazyková

politika v Evropě náležitě uskutečňována, měly by se ve školách vyučovat nejen nejpoužívanější jazyky, ale také jazyky sousedních zemí, menšin, malých jazykových společenství a mimoevropské jazyky.

2. 3. 1 Jakou pozici by měla angličtina v kurikulích zaujímat?

Stejně jako příslušné orgány EU si kladu tuto dosud definitivně nedořešenou otázku. Autoři knihy *Deutsch im Kontext anderer Sprachen* navrhuji 3 východiska: (Neuner - Hufeisen, s. 22, 23)

2. 3. 1. 1 Angličtina jako druhý cizí jazyk (L3)¹

Na základě vlastních zkušeností mohu prohlásit, že je poměrně snadné, zvláště v porovnání s němčinou, si základy angličtiny osvojit, a proto by ji školy mohly vyučovat až jako další cizí jazyk. Navíc, jak už jsem podotkla, motivace ke studiu angličtiny je, obzvláště u mladých lidí, zřejmá.

Osobně se přikláním k této variantě řešení, neboť vycházím ze zjištění odborníků, kteří tvrdí, že žáci by znalosti němčiny jako prvního cizího jazyka (L2) zúročili při výuce angličtiny jako L3 více než v opačném pořadí. Zároveň ovšem dodávám, že se zabývám konstelací němčina jako L3 po angličtině, neboť reaguji na současný stav a trend ve vývoji jazykového vzdělávání, který určuje MŠMT České republiky, potažmo česká veřejnost. Konkrétní situaci přiblížím v další kapitole.

2. 3. 1. 2 Angličtina jako „brána“ do světa cizích jazyků

Tuto myšlenku lze realizovat dvěma způsoby:

- 1) vyučovat angličtinu s poměrně vysokou hodinovou dotací po celou dobu školní docházky. V roli „vedoucího“ cizího jazyka by tvořila základ a model pro osvojování dalších cizích jazyků.

Tento návrh odpovídá také představám MŠMT České republiky. Každý žák dostane možnost osvojit si angličtinu na poměrně vysoké úrovni. Znalost angličtiny se tak bude považovat za samozřejmost. V této situaci se podle mne otevírá prostor pro studium dalších cizích jazyků. Jak vědomě využít znalosti

angličtiny jako L2, aby probíhala výuka L3 co nejeфекtivněji, jinými slovy, aby se žáci na základě znalostí strategií osvojování si L2 přiblížili v L3 míře osvojení L2 co nejrychleji, osvětlují v dalších kapitolách, respektive v praktické části.

- 2) snížit dotaci hodin angličtiny na takovou míru, aby byli žáci schopni získat základní komunikativní dovednosti. Za uvedených okolností by se angličtina stala „odrazovým můstkem“ pro studium dalších cizích jazyků, které by měly k dispozici vyšší hodinovou dotaci „na úkor“ angličtiny.

Myslím si, že se jedná o stejný princip jako v předchozím případě. Rozdíl spočívá pouze v tom, že úroveň osvojení si jazyků se tolik neliší. Výhody spatřuji v bezprostřednější návaznosti na L2.

2. 3. 1. 3 Receptivní ovládnutí jazyků

Návrh, jež popisují B. Hufeisenová a G. Neuner, souvisí s představou, že kdyby lidé receptivně ovládali mnoho jazyků, mohl by např. každý účastník mezinárodních setkání hovořit svou mateřštinou a ostatní by mu rozuměli. Určitě lze tuto vizi uskutečňovat při nejrozličnějších oficiálních i neoficiálních příležitostech, ovšem nedokážu si představit, jak by tento záměr fungoval ve školství za stávajících podmínek pro výuku cizích jazyků.

2. 3. 2 Cizí jazyky v českých kurikulech

Koncepce mnohojazyčnosti se neustále rozpracovává, tudíž se pokusím nastínit současný stav českého jazykového vzdělávání a zároveň nahlédnout do jeho budoucnosti. V první řadě mne zajímá, jak s koncepcí mnohojazyčnosti počítají vzdělávací instituce v České republice.

Z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, které byly schváleny v r. 2004, vyplývá, že všichni žáci v základním vzdělávání projdou výukou anglického jazyka. Počáteční vyučování angličtiny bude zaměřeno na zajištění návaznosti výuky angličtiny od mateřské po střední školy. V mateřské škole si děti budou osvojovat angličtinu formou jazykové

¹ L1 = mateřština, L2 = první cizí jazyk, L3 = druhý cizí jazyk

propedeutiky a výuka tak může plynule navazovat v 1. ročníku základní školy s využitím metodického postupu „napříč předměty 1. stupně“. V souvislosti s navrhovanou koncepcí se postupně zvýší počet hodin cizích jazyků na 1. i 2. stupni základních škol. Výstupní úroveň v 5. ročníku ZŠ směřuje k jazykové úrovni A2 a v 9. ročníku ZŠ k jazykové úrovni B1 Společného evropského referenčního rámce.

Volba L3 na ZŠ se bude odvíjet z podstaty plurilingvismu, tedy z dostatečně široké nabídky dalších jazyků. V naší geografické situaci se jedná především o jazyky sousedních států (Cizí jazyky, 2005/2006, č. 1, s. 3). Pro realizaci konceptu mnohojazyčnosti hraje významnou roli také fakt, že na českých školách je stanovena týdenní hodinová dotace pro L2 minimálně na 3 hodiny ve 3. – 9. ročníku, přičemž se počítá se zavedením povinné výuky dalšího cizího jazyka nejpozději od 8. ročníku. V této souvislosti pokládám za důležité ocitovat názor PaedDr. Andrášové, Ph.D., která konstatuje, že „osvojování cizích jazyků by mělo na sebe vhodně časově navazovat tak, aby docházelo k senzibilizaci, aktivizaci a rozšiřování jazykových znalostí ve vzájemném sepětí jazyků, aby žáci mohli přiměřeně využívat znalosti a dovednosti získané v jednom cizím jazyce pro jazyk druhý“. Soudím tedy, že začínat se studiem L3 až od 8. třídy ZŠ je velmi pozdě.

Za velmi přínosnou pro získání přehledu o jazykové situaci v českém školství považuji účast na konferenci na téma „Vícejazyčnost v České republice“, kterou uspořádal koncem března Goethe-Institut Praha společně s MŠMT. Ztotožňuji se se závěry rozsáhlé diskuse, které formulovala PaedDr. Andrášová, Ph.D., a cituji některé pasáže: „Národní plán výuky cizích jazyků prosazuje zavedení anglického jazyka jako jazyka prvního a téměř výlučně jediného do systému vzdělávání v našich mateřských a základních školách. Předložený materiál zavádějícím způsobem užívá pojem „cizí jazyky“, neboť autoři v naprosté většině případů nemají na mysli cizí jazyky, nýbrž jeden jazyk cizí, a to angličtinu. Tím dochází k jednoznačné diskriminaci dalších světových jazyků včetně jazyků našich sousedů. Tento záměr je vzhledem k našim geografickým podmínkám, kulturním a historickým tradicím nesmyslný a extrémní. Je v příkrém rozporu s požadavkem jazykové rozmanitosti, jak je formulován Radou Evropy a v Akčním plánu na podporu jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti pro období 2004 – 2006.“ Účastníci konference také shodně prohlašovali, že jazyková různorodost má v České republice hluboké kořeny a české školství disponuje možností tuto diverzifikaci plně zajišťovat i do budoucna. Na konferenci byl rovněž vznesen požadavek,

aby byla zaručena návaznost výuky i ostatních cizích jazyků, a to od mateřské školy až po školy vysoké, neboť návaznost L3 není v současnosti koncepčně zajištěna.

Zatímco jsem poukázala na nedostatky Národního plánu výuky cizích jazyků, ráda bych nyní vyzdvihla i některé jeho klady. V Národním plánu výuky cizích jazyků mne totiž zaujalo, že má být v rámci podpory plurilingvismu vyhlášen dotační program „Program podpory výuky málo vyučovaných cizích jazyků“, jehož cílem je podpořit výuku málo užívaných cizích jazyků i za situace, kdy se k výuce přihlásí minimum žáků školy. Realizace tohoto programu zůstává dle mého názoru otázkou.

Za zmínku také stojí, že podle Akčního plánu výuky cizích jazyků pro období 2005 – 2008 by měla být ustavena Národní jazyková rada jako vrcholové grémium pro jazykovou politiku, které bude vyvíjet činnost v oblasti harmonizace jazykové politiky v rámci Evropy, formulovat národní politiku v této oblasti a bude disponovat pravomocemi a nástroji k jejímu prosazování (Cizí jazyky, 2005/2006, č. 1, s. 7).

2. 4 Lingvistické základy didaktiky a metodiky L3 – deklarativní vědomosti

Některé zákonitosti osvojování si jazyka platí obecně, proto se domnívám, že bych je měla ve své diplomové práci ve stručnosti objasnit, abych ukázala, že nové poznatky didaktiky L3 na tyto procesy navazují a rozvíjejí je.

2. 4. 1 Jak si dítě osvojuje mateřštinu (L1) (Neuner - Hufeisen, s.26)

Schopnost osvojování si řeči máme vrozenou. Každý ze svých zkušeností ví, že batolata se učí svou mateřštinu poměrně snadno a přibližně stejně rychle bez ohledu na to, o jaký jazyk se jedná. Průběh osvojování si určitého jazyka neovlivňuje ani subjektivní, ani objektivní stupeň obtížnosti. Pochopitelně se vyskytují individuální rozdíly. Některé dvou a půlroční děti se dorozumívají už celými větami, jiné používají pouze věty jednočlenné nebo jen hlásky. Během prvních let života vyjadřují děti hlavně své základní potřeby, chtějí se chovat, mají hlad atd., později poznávají své okolí pomocí kladení otázek začínajících jejich typickým „proč“. Důležitou roli v tomto procesu hraje obsah vstupní informace, kterou dostávají děti zvenčí, a dále jejich individuální sklony a schopnosti.

2. 4. 2 Osvojování si prvního cizího jazyka (Neuner - Hufeisen, s.27)

V českých základních školách se žáci seznamují s cizím jazykem v současné době obvykle od 4. třídy. Když si vzpomenu na svůj úplně první kontakt s cizím jazykem, uvědomuji si, že mne nejprve překvapilo zjištění, že věci můžeme pojmenovávat také jinak, než jak jsem byla zvyklá z mateřštiny. Podobný pocit možná provází i ostatní školáky, ačkoli dnes mají tu výhodu, že se ve svém okolí většinou setkávají s cizími jazyky podstatně dříve.

Z pedagogického hlediska můžeme při výuce L2 využít toho, že v tomto věku si už školáci zvykli na řízené učení. Dále mohou při učení se L2 zúročit svou poměrně širokou slovní zásobu, znalost větné stavby a komunikativních forem.

Jak dobře a rychle si žák L2 osvojí, ovlivňuje v první řadě nejen motivace a jeho schopnosti, ale také škola, domov nebo kamarádi.

2. 4. 3 Osvojování si druhého cizího jazyka (Neuner - Hufeisen, s.28)

Osvojováním si L3 se budu podrobně zabývat v následujících kapitolách, proto zde stručně uvedu jen základní fakta. Do výuky L3 si žáci přinášejí zkušenosti z osvojování si L2. Jsou si vědomi, co učení se cizímu jazyku obnáší, poznali pocit, jaké to je, když hned všemu v novém textu neporozumí, mohou aplikovat své vyzkoušené postupy, jak si nejlépe zapamatovávat slovní zásobu atp.

2. 4. 4 Osvojování si dalších cizích jazyků (Neuner - Hufeisen, s.29)

Do osvojování si L4 a Ln vstupují stejné faktory jako ve výše uvedených případech, navíc se zde promítají zkušenosti z výuky předchozích cizích jazyků. Tuto situaci názorně ilustruje model Britty Hufeisenové.

Neurofyzilogické faktory: všeobecná dovednost osvojování si jazyků, věk, ...

Faktory nezávislé na žákovi: výukové prostředí, druh a rozsah podnětu, ...

Emoční faktory: motivace, strach, odhad vlastních jazykových schopností, vnímaná příbuznost či vzdálenost jazyků, individuální životní zkušenosti, ...

Kognitivní faktory: jazykové povědomí, metalingvistické povědomí, povědomí o procesu učení, poznání vlastního učebního typu, strategií učení, individuální zkušenosti z pozice žáka, ...

Faktory specifické pro cizí jazyky: individuální zkušenosti s osvojováním cizích jazyků a strategie osvojování cizích jazyků, stupeň ovládnutí dříve osvojovaných jazyků, stupeň ovládnutí daného cizího jazyka

Lingvistické faktory: L1, L2, L3

L4

2. 5 Vývoj zkoumání oblasti „němčina jako další cizí jazyk po angličtině“

(Neuner - Hufeisen, s. 30)

Učitelé cizích jazyků si koncem 80. let 20. stol. povšimli, že žáci dělají chyby vlivem znalosti mateřštiny i jiného cizího jazyka, odhalili tedy interferenční chyby. Jejich postřehy podnítily zkoumání této problematiky. Odborníci se bohužel zpočátku soustředili výhradně na chyby plynoucí ze znalosti jiných jazyků, tudíž viděli celou záležitost pouze z jednoho úhlu pohledu.

Teprve v 90. letech 20. stol. došli k závěru, že znalost mateřštiny a jiného cizího jazyka může při osvojování si dalšího cizího jazyka působit kladně, hovoříme tedy o transferu. Transfer se stal podstatným rysem práce s jazykem ve vyučování L3. Učitel by měl žáky podporovat v tvorbě hypotéz u poznatelných jazykových podobností při

výuce L3. Na druhou stranu považují také interferenci za jev, který může být při výuce cizích jazyků užitečný, pokud na něj učitel žáky včas upozorní a popřípadě ho vysvětlí.

2. 5. 1 Jazykové srovnání němčiny, angličtiny a mateřštiny

Angličtina i němčina patří do germánské rodiny jazyků. To znamená, že jejich blízký příbuzenský vztah se projevuje v podobnosti některých jazykových jednotek a struktur. Na tomto poznatku je mimo jiné didaktika L3 založena. Srovnání L1 s jazyky, které se student učí, přináší pozitivní účinky i v případě, že L2 i L3 mají k sobě blíže než k L1.

Týká se to konkrétně rovněž následující konstelace v pořadí čeština, angličtina, němčina. Často se diskutuje o tom, jakou měrou by měl být mateřský jazyk v cizojazyčném vyučování přítomen? Myslím si, že mateřština je přirozenou oporou každého z nás. Proto také konfrontace cizího jazyka s mateřským nám může v obou jazycích prospět.

2. 6 Procedurální znalosti

2. 6. 1 Rozvoj vědomého osvojování jazyka

Didaktika L3 by měla navazovat, pokračovat, popř. rozšířit předchozí zkušenosti žáků s výukou. Z toho plyne, že by neměli být zatěžováni zcela odlišným konceptem výuky. Proto je důkladná znalost vyučovacích metod L1 a L2 pro rozvoj didaktiky L3 velmi důležitá.

Lidskou paměť si představuji jako síť, v níž jsou jednotlivé vědomosti včetně jazykových mnohotvárně vzájemně propojeny. Trvale si zapamatujeme pouze ty informace, které do této sítě patřičně „vpředeme“. Z pedagogického hlediska nesmíme opomenout, že každý žák tká svou síť jiným způsobem, z čehož vyplývá, že se žáci zapojují do vyučovacího procesu s různými předpoklady, že se každý učí alespoň částečně jinak a také si z vyučování něco jiného nakonec odnese. Všechny tyto aspekty musí vzít didaktika mnohojazyčnosti v potaz. Oblast autonomního učení tak nabývá nového významu.

Didaktika L3 zohledňuje obzvlášť následující charakteristiky žáků:
(Neuner - Hufeisen, s. 47)

- a) charakteristiky specifické pro skupinu, např.:
věk, pohlaví, učební styl, očekávání žáků
- b) individuální charakteristiky, např.:
učební typ, učební strategie a techniky, motivaci

2. 7 Cíle didaktiky a metodiky L3 (Neuner - Hufeisen, s.49)

Základní cíle didaktiky L3 se shodují s cíli didaktiky cizích jazyků.

1. Komunikativní cíl

Podstatou je, že cizí jazyky se člověk učí proto, aby se dorozuměl s lidmi, kteří hovoří jinou řečí.

2. Socio-interkulturní cíl

Interkulturní cíl nám připomíná, že se neučíme cizí jazyky jen proto, abychom se v každodenních situacích domluvili, ale také abychom lépe porozuměli způsobu života a uvažování obyvatel cílové země a jejich kulturnímu dědictví.

V dnešní době považují interkulturní koncept za samozřejmou součást jazykového vzdělávání. Při výuce L3 si žáci rozšiřují obzory o sociokulturní jevy, které jsou spojeny nejen s L3, ale také s L1 a L2, nabízí se jim totiž možnost vzájemného porovnávání prostředí souvisejícího s těmito jazyky. Tato konfrontace by se dala označit jako „vztah mezi třemi světy“.

3. Učit se učit

Učitelé by měli žáky postupně vést k samostatnému učení. Předpokladem k autonomnímu učení jsou poznatky žáků o vhodných učebních strategiích. Každý žák disponuje jinými schopnostmi, proto by měl učitel ve výuce zprostředkovávat nejrozličnější přístupy k učení. Žáci si sami poté ověří, které jim vyhovují nejvíce.

2. 8 Principy didaktiky a metodiky L3

V úvodu této kapitoly bych chtěla zopakovat, že ve vyučování L3 nejde o rozvoj úplně nového didakticko-metodického konceptu. Koncept pro výuku cizích jazyků by měl být pouze konkretizován s ohledem na zvláštnosti výuky dalšího cizího jazyka.

V následujících podkapitolách bych chtěla nastínit pět didaktických principů, které musí být přizpůsobeny okolnostem vyučování L3.

1. princip: kognitivní výuka a studium

Studenti se prostřednictvím nejrozličnějších poznávacích procesů aktivně podílejí na cizojazyčném vyučování. Mohou diskutovat, posuzovat, vysvětlovat, zařazovat, srovnávat, atp. jazykové jevy L1, L2 i L3.

2. princip: porozumění jako základ učení se jazykům

Od samého začátku je potřeba zabývat se prací s textem, aby byli žáci „na cestu“ od porozumění k vyjadřování se vybaveni nezbytnými dovednostmi.

3. princip: orientace na obsah

Jak už jsem zdůraznila v předchozích kapitolách, když se žáci začínají učit L3, mají jednak více zkušeností s učením, ale také jiné zájmy, než když si osvojovali L2. Učitel si toho musí být vědom a měl by vybírat taková témata, která budou žáky motivovat. Sama jsem se při své pedagogické praxi setkala s případy, kdy se žáci zabývali tématy, která jim věkově neodpovídala, což se negativně odráží na jejich výkonech.

Při konstelaci „němčina jako další cizí jazyk po angličtině“ se přímo nabízí výběr textu obsahujícího „společnou slovní zásobu“, internacionalismy, anglicismy, neboť tyto jevy podstatně usnadňují porozumění. Stejnou váhu přikládám požadavku, aby žáky obsah textu zaujal.

4. princip: orientace na text

Ve vyučování L3 zaujímá práce s textem od samého počátku důležité místo. Nejprve musí být rozvinuta specifická textová didaktika L3, která by naplňovala zcela odlišné cíle:

- a) vypracování jazykových systémů (např. práce se slovní zásobou nebo gramatikou), popřípadě strategií ve čtení na základě konfrontace rozborů textů

v L1, L2 a L3. K tomuto účelu by byly vytvořeny paralelní texty zaměřené na určité jazykové jevy.

- b) rozvinutí jak globálních, tak selektivních strategií ve čtení prostřednictvím autentických textů převzatých z oborů, ve kterých lze nalézt mnoho slov ze „společné slovní zásoby“, internacionalismy nebo anglicismy.

5. princip: efektivní učební proces

I když má učitel L3 k dispozici mnohem méně času na výuku, přesto se má stupeň znalosti L3 přiblížit úrovni osvojení si L2. Často ale dochází k tomu, že se vyučování omezí na nejdůležitější gramatické jevy, učební látka se probírá rychleji, věnuje se méně času procvičování a na opakování už nezbývá čas téměř žádný. Celý tento proces logicky směřuje ke ztrátě motivace u valné většiny žáků.

Didaktika L3 zdůrazňuje, že cílem není zhustit látku a nutit žáky, aby se ji „nabiflovali“. Hlavním úkolem je rozvíjet časově úsporné a zároveň efektivní učební postupy. Dále didaktika L3 prosazuje, aby se o nových učebních technikách a strategiích během vyučování hovořilo a aby byly průběžně ověřovány.

K efektivnímu učebnímu procesu také významně přispívá, když učitel vede žáky k samostatné práci s pomůckami, například se slovníky, příručkami, internetem atp.

Pilířem efektivního vyučování je aktivní žák, který při výuce přemýšlí, srovnává, diskutuje, posuzuje, dotazuje se, experimentuje, spolupracuje, učí se samostatně. Tyto procesy mohou být „nastartovány“ při induktivním zprostředkování učiva s pomocí dobře připravených materiálů.

3. Praktická část

3.1 Úvod do praktické části

Mým cílem je prezentovat takové pracovní listy, které dokážou inspirovat k vytváření dalších cvičení. Jedná se pouze o určitý model, proto považuji za nutné při jejich využití přihlídnout k individuálním i skupinovým charakteristikám třídy.

Pracovní listy obsahují cvičení s různou obtížností. Snažila jsem se zaměřit na všechny řečové dovednosti, nicméně porozumění textu převažuje. Tato schopnost hraje klíčovou roli v počátečním vyučování. Pokládám za nezbytné podotknout, že součástí každého cvičení by měla být práce s výslovností, ať už v jakékoli formě. Ačkoli to v pokynech k jednotlivým úkolům neuvádím, považuji to za samozřejmost.

Nejlépe se dají zmíněné návrhy úkolů využít při počátečním vyučování, kdy by měla výuka probíhat rychleji a efektivněji díky zvládnutým strategiím osvojování si a využití vědomostí z prvního cizího jazyka. Navzdory tomu by mělo docházet k propojování znalostí jednotlivých jazyků rovněž v pozdějším vyučování. Koncept mnohojazyčnosti lze uskutečňovat ve všech oblastech jazyka. Mám na mysli např. pravopis, gramatiku, fonologii, slovní zásobu. Právě slovní zásoba patří při konstelaci „němčina jako další cizí jazyk po angličtině“ k nejdůležitějším oblastem, které mohou být ve vyučování druhého cizího jazyka nejvíce rozvinuty.

Práce se slovní zásobou se v didaktice druhého cizího jazyka odvíjí od podobnosti slov v obou jazycích na základě:

- a) jazykové příbuznosti – seznam tzv. „společné slovní zásoby“ obsahuje přes 600 slov a uvádím ho v příloze
- b) vysokého počtu internacionalismů v obou jazycích - většinou jde o slova latinského a řeckého původu, která se vyskytují také v češtině a patří do běžné slovní zásoby
- c) velkého množství přejatých slov – za posledních padesát let přejala němčina z angličtiny mnoho slov především v oblasti reklamy, módy, sportu, hudby, techniky a informačních technologií

V této souvislosti bych se ráda zmínila o faux amis, na které by naopak učitel měl žáky upozornit. Mezi angličtinou a němčinou existuje přibližně sto případů faux amis, přičemž většina se nepočítá do základní slovní zásoby. Do přílohy jsem zařadila jen nejběžnější případy.

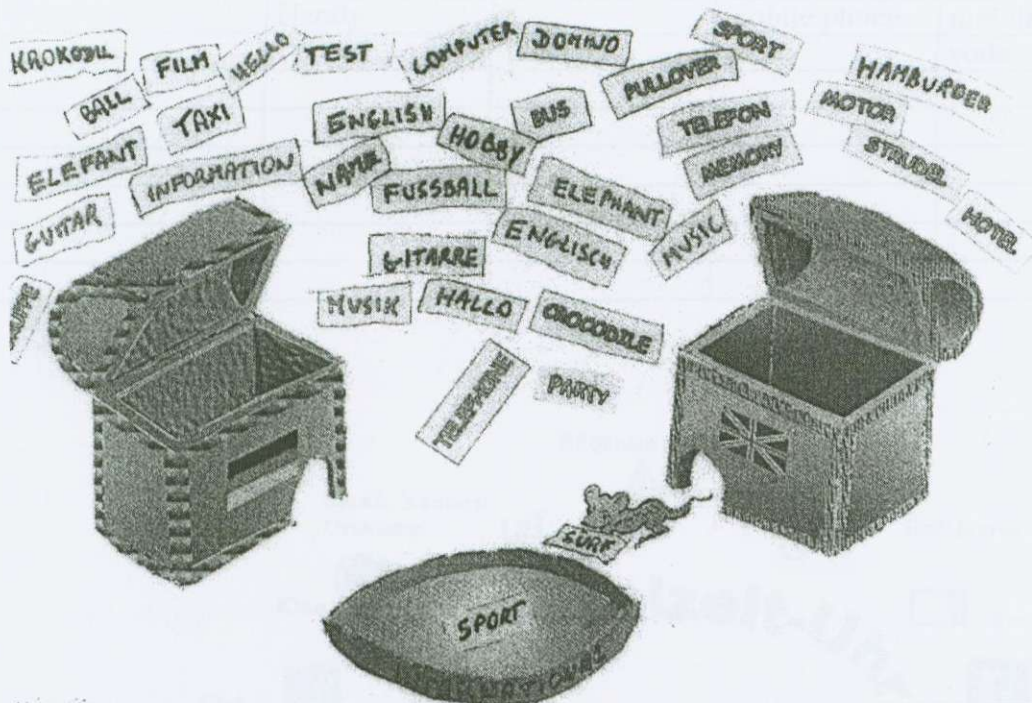
Učitel by měl dát žákům návod k samostatnému učení. Při vyučování by měl se žáky diskutovat o tom, jak mají aktivizovat předchozí znalosti, aby zjistili význam neznámého slova, neboť tvoření „inteligentních“ hypotéz významně napomáhá porozumění. Rozvoj procedurálních vědomostí je pro efektivní práci se slovní zásobou stejně důležitý jako pravidelné opakování slovíček.

Na závěr bych chtěla shrnout, že vypracování cvičení vyžaduje uvědomělý přístup žáků k osvojování si gramatického i lexikálního učiva a jejich samostatnou práci.

3. 2. Konfrontativní cvičení

3. 2. 1 Poklad

Úkol: Námořníci smíchali obsah anglické a německé truhly. Zařadte slova podle země původu do připravené tabulky. Internacionalismy napište do zvláštního sloupceku.

		INTERNACIONALISMY

(http://ospitiweb.indire.it/ictavagnacco/deutsch/deutsch_nach_english/index.htm)

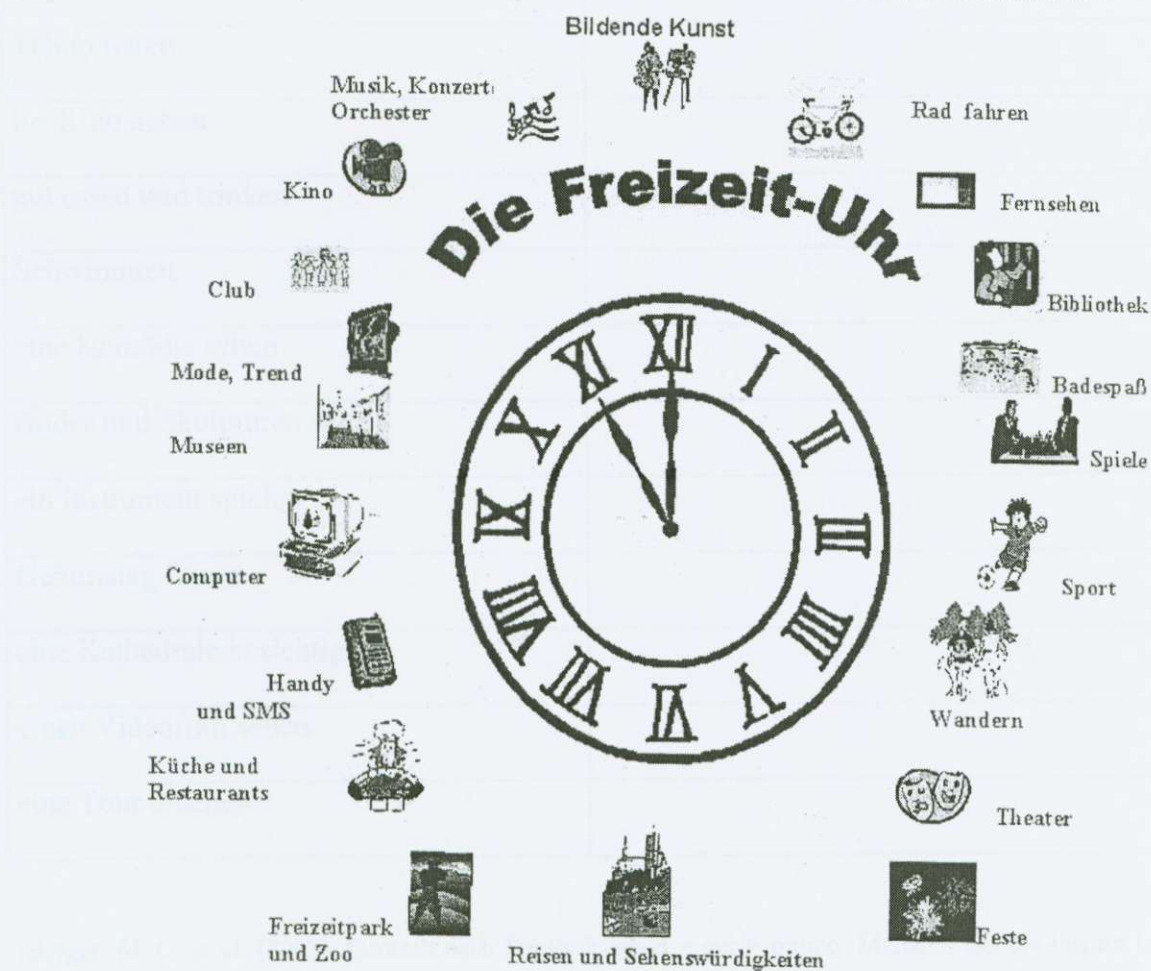
3. 2. 2 Volný čas

Jakým koníčkům se věnujete?

Rozhodněte, zda se na tzv. „hodinách volného času“ jedná o internacionalismy, anglicismy a slova německého původu podobná anglickým.

Podle těchto kritérií je doplňte do tabulky.

Němčina			Angličtina	Čeština
Internacionalismy	anglicismy	slova podobná		
Sport			sport	sport
	Handy		mobile phone	mobilní telefon
		Wasser	water	voda

K jednotlivým činnostem přiřaďte nadřazený pojem z tzv. „hodin volného času“.

Beschäftigungen	Freizeitaktivitäten
Fußball spielen	Sport
einen Roman lesen	
Giraffen fotografieren	
Chatten	
ein Picknick machen	
nach Frankfurt am Main fliegen	
eine Kunstgalerie besuchen	
einen Film sehen	
sich schick und modisch kleiden	
Telefonieren	
ins Kino gehen	
gut essen und trinken	
Schwimmen	
eine Komödie sehen	
Bilder und Skulpturen sehen	
ein Instrument spielen	
Geburtstag feiern	
eine Kathedrale besichtigen	
einen Videofilm sehen	
eine Tour machen	

(Berger, M. C. et al. (2003): Deutsch nach Englisch: good + gut = ottimo. Mailand, Goethe-Institut Internationalen, s. 31)

3. 2. 3 ČAS – die Zeit

Vyhledejte následující slovíčka:

April, August, Datum Dezember, Dienstag, Donnerstag, Februar, Freitag, Frühling, Herbst, Jahr, Jahreszeit, Januar, Juli, Juni, Kalender, Mai, März, Mittwoch, Monat, Montag, November, Oktober, Samstag, September, Sommer, Sonntag, Tag, Winter, Woche

Vypište je ve správném pořadí, pod ně doplňte anglické ekvivalenty a porovnejte je:

Wochentage:

Montag,

Monate:

Januar,

Jahreszeiten:

Frühling,

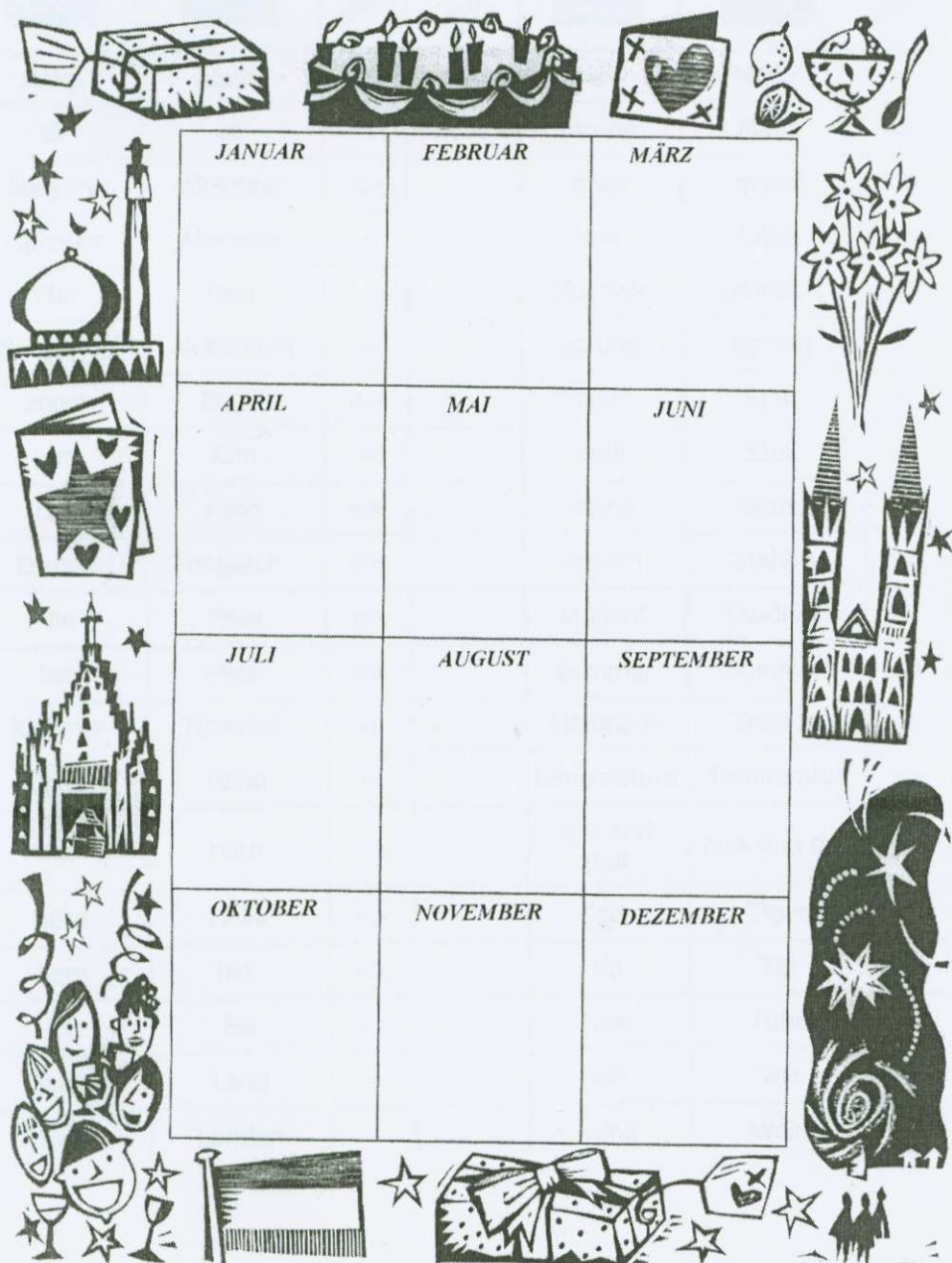
andere:

q	K	a	l	e	n	d	e	r	w	e	r	t	z	u	i	o	p	S	ü	a	s
J	a	h	r	e	s	z	e	i	t	d	f	g	h	j	k	D	k	o	l	ö	A
ä	y	J	c	v	b	n	F	r	ü	h	l	i	n	g	m	a	q	m	w	e	p
r	t	a	u	T	z	u	i	o	p	ü	a	s	d	f	g	t	h	m	j	k	r
y	x	h	v	a	b	n	m	g	h	j	k	l	ö	D	r	u	t	e	z	u	i
k	a	r	l	g	w	e	M	o	n	t	a	g	e	i	u	m	g	r	i	n	l
J	a	r	g	t	N	o	w	r	e	r	t	z	u	e	i	o	p	a	s	d	f
a	n	A	m	g	o	a	s	S	f	M	a	i	g	n	j	k	M	ä	r	z	ä
n	i	u	y	d	v	m	b	a	r	q	e	r	t	s	e	b	j	k	l	ö	p
u	n	g	l	t	e	q	W	m	a	d	f	S	o	t	t	z	k	l	a	e	W
a	ü	u	q	w	m	b	i	s	g	S	j	o	k	a	l	ö	c	v	b	n	o
r	i	s	u	z	b	d	n	t	a	e	a	n	b	g	ü	m	k	l	ö	r	c
r	u	t	z	h	e	b	t	a	q	p	a	n	n	a	h	c	v	t	z	u	h
q	e	r	t	z	r	u	e	g	i	t	u	t	o	p	ü	J	u	l	i	d	e
a	s	d	f	g	h	j	r	k	l	e	m	a	ö	y	x	v	c	b	n	m	l
F	r	e	i	t	a	g	w	e	r	m	u	g	D	e	z	e	m	b	e	r	g
s	O	k	t	o	b	e	r	b	n	b	l	k	h	g	f	d	s	a	ü	o	i
M	u	z	t	r	e	w	q	m	n	e	b	v	c	M	i	t	t	w	o	c	h
o	c	h	j	a	r	t	g	f	e	r	l	a	J	ä	k	j	h	g	f	d	s
n	k	D	o	n	n	e	r	s	t	a	g	k	u	n	u	a	f	k	l	ä	p
a	s	o	i	u	z	t	r	e	w	q	l	k	n	u	g	f	d	s	c	o	p
t	i	e	b	F	e	b	r	u	a	r	s	h	i	m	m	H	e	r	b	s	t

(volně podle www.german.about.com)

3. 2. 4 SVÁTKY – die Feiertage

1. Vyjmenujte nejruznější svátky, které se na celém světě během roku slaví. Vypište je na tabuli. Pokuste se vždy přijít na anglický i německý název svátku, v případě potřeby využijte slovník. Všimněte si podobností v anglických a německých označeních.
2. Jaké svátky se slaví jen v ČR, jaké naopak jen v zahraničí?
3. K jednotlivým měsícům v tabulce připište v němčině, co slavíte vy osobně.
4. Rozdělte se do skupinek. V rámci každé skupinky se dotazujte, co všechno spolužáci v jednotlivých měsících oslavují. (*Was feierst du im Januar? Wie feierst du es?*) Zjistěte také zvláštní způsoby oslav.
5. Popište váš nejoblíbenější svátek.

(Castle, M. – Soars, L. – Soars, j. (2000): New Headway Elementary English Course – Teacher's Resource Book. Oxford, OUP, s. 43)

3. 2. 5 SPOLEČNÁ SLOVNÍ ZÁSoba

V tabulce je uvedena část tzv. „společné anglické a německé slovní zásoby“. Výsledky konfrontace grafické podoby anglických a německých slov jsou už naznačeny. Pokud se slova v pravopisu shodují, je to vyjádřeno znaménkem =, rozdíly jsou označeny znaménky <>.

Porovnejte zvukovou stránku párů. Poslouchejte pozorně výslovnost jednotlivých německých slovíček z úst vyučujícího a do příslušné kolonky napište =, pokud se bude shodovat s výslovností anglického protějšku, pokud se liší, doplňte <>.

							
alarm	Alarm	=		motor	Motor	=	
all	all	=		mouse	Maus	<>	
allegory	Allegorie	<>		must	musst	<>	
alphabet	Alphabet	=		son	Sohn	<>	
altar	Altar	=		Spanish	spanisch	<>	
aluminium	Aluminium	=		sprung	Sprung	=	
angel	Engel	<>		spur	Spur	=	
arm	Arm	=		stall	Stall	=	
can	kann	<>		stand	Stand	=	
English	englisch	<>		station	Station	=	
file	Feile	<>		student	Student	=	
fish	Fisch	<>		Summer	Sommer	<>	
hammer	Hammer	=		telephone	Telefon	<>	
hand	Hand	=		temperature	Temperatur	<>	
house	Haus	<>		this and that	dies und das	<>	
hello	Hallo	<>		tiger	Tiger	=	
here	hier	<>		tip	Tip	=	
ice	Eis	<>		tube	Tube	=	
land	Land	=		will	will	=	
London	London	=		wine	Wein	<>	

(http://ospitiweb.indire.it/ictavagnacco/deutsch/deutsch_nach_englisch/index.htm)

3.2.6 JAZYKOVÉ KOLO

Doplňte na základě souhláskových změn anglická slovíčka (uvedená uprostřed) k jejich německých protějškům.

The "Speech-bike" - Das "Sprachrad"

BATH	BAD	APPLE	APFEL
	DAS		HOFFEN
	DER		OFFEN
	DIESER		PFUND
	DREI		SCHIFF

BOOK	BUCH	COLD	KALT
	KOCHEN		KAMM
	KUCHEN		KARTE
	MACHEN		KATZE
	SPRECHEN		KOMMEN

APPLE	IT	APFEL	KOMMEN
BATH	MAKE	BAD	KUCHEN
BETWEEN	OPEN	BUCH	MACHEN
BOOK	OVER	DAS	OFFEN
CAKE	POUND	DER	PFUND
CARD	SEVEN	DIESER	SCHIFF
CAT	SHIP	DREI	SIEBEN
COMB	SPEAK	ES	SPRECHEN
COME	TEN	ESSEN	TRINKEN
COOK	THAT	FIEBER	TÜR
DOOR	THE	GEBEN	ÜBER
DRINK	THIS	GUT	UNTER
EAT	THREE	HABEN	WAS
EVER	TWELVE	HOFFEN	WASSER
GIVE	TWENTY	HUNDERT	ZEHN
GOOD	TWIG	KALT	ZWANZIG
HAVE	TWO	KAMM	ZWEI
HOPE	UNDER	KARTE	ZWEIG
HUNDRED	WATER	KATZE	ZWISCHEN
	WHAT	KOCHEN	ZWOLF

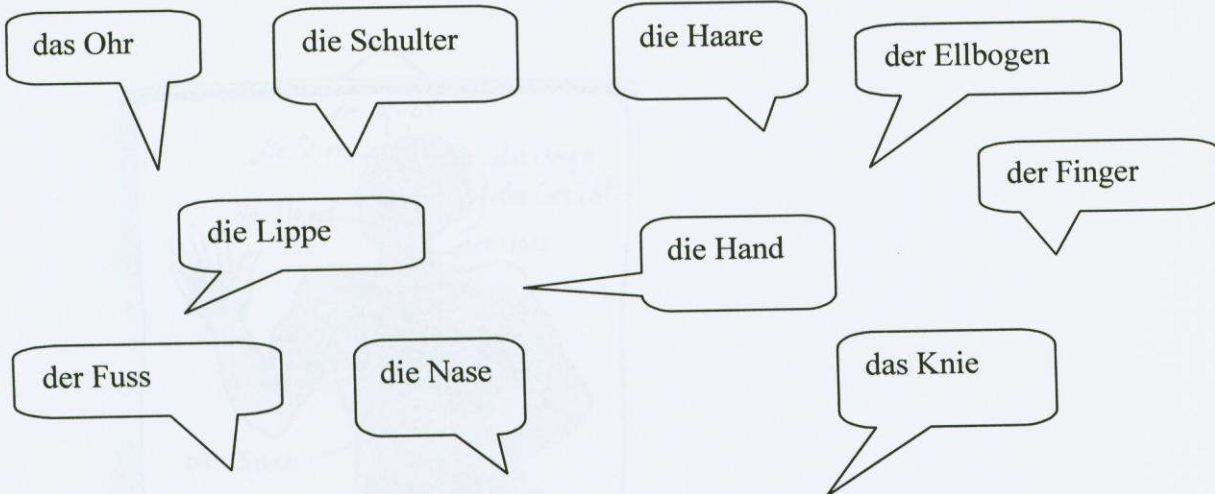
IT	ES	FEVER	FIEBER
	ESSEN		GEBEN
	WAS		HABEN
	WASSER		SIEBEN
			ÜBER

TWENTY	ZWANZIG	GOOD	GUT
	ZWEI		HUNDERT
	ZWEIG		TRINKEN
	ZWISCHEN		TÜR
	ZWOLF		UNTER
	ZEHN		

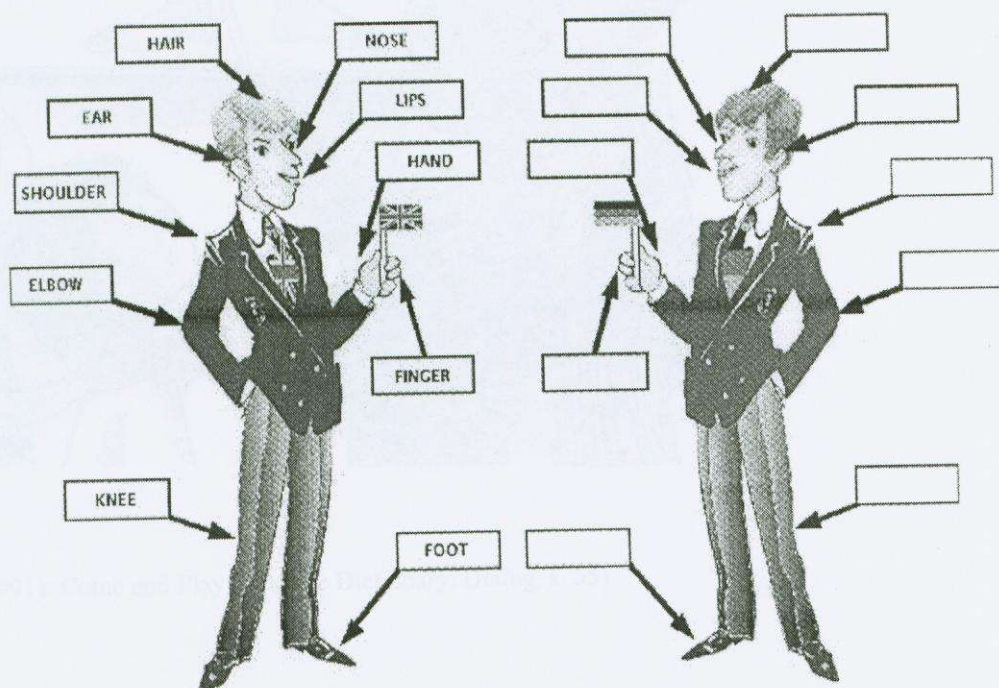
(http://ospitiweb.indire.it/ictavagnacco/deutsch/deutsch_nach_englisch/index.htm)

3. 2. 7 LIDSKÉ TĚLO

Přiřaďte jednotlivé kartičky s německými výrazy pro části těla. Vodítkem pro vás budou podobná anglická slovíčka.

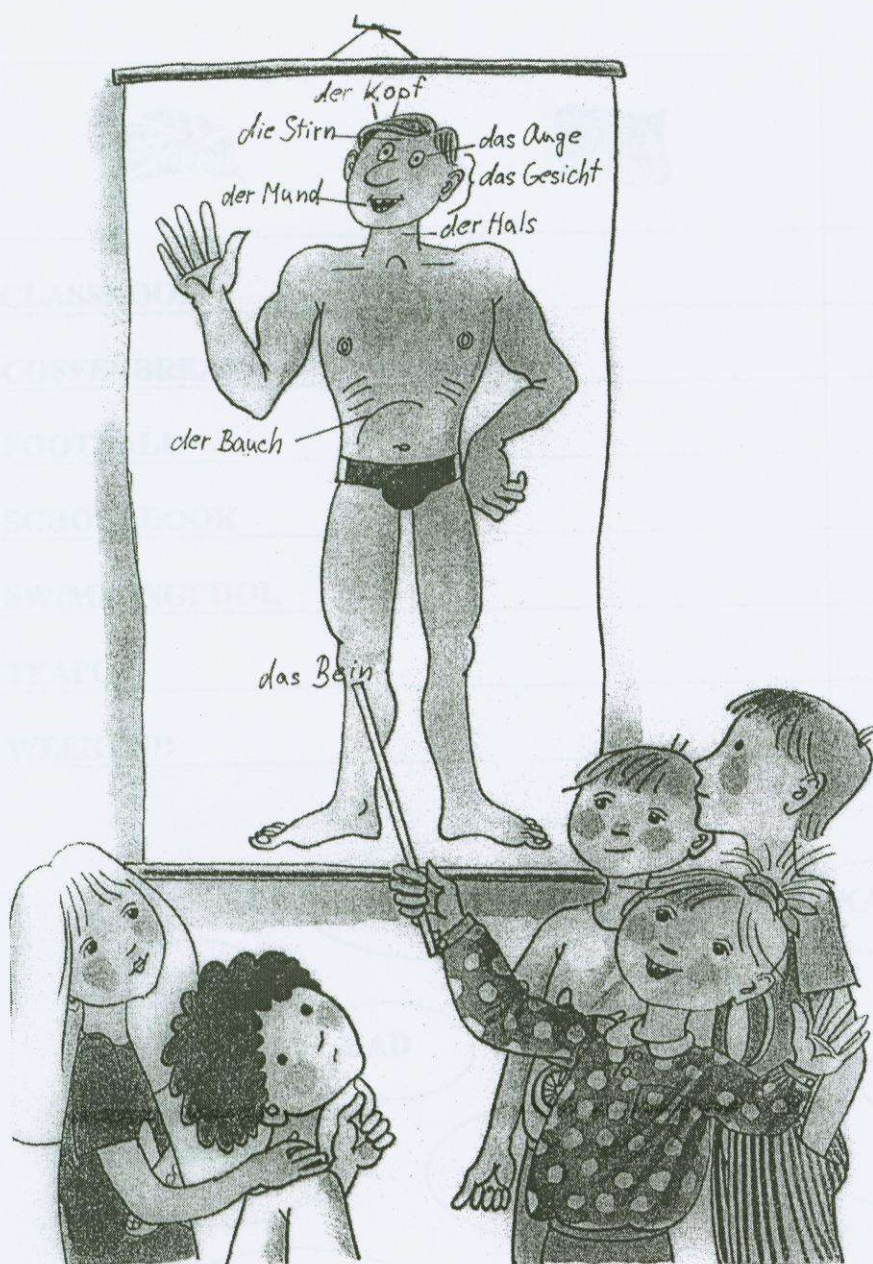

Körperteile

(http://ospitiweb.indire.it/ictavagnacco/deutsch/deutsch_nach_englisch/index.htm)

Všimněte si označení částí lidského těla, která se od angličtiny liší.

(Švejda, J. (1991): Come and Play – Picture Dictionary, Dialog, s. 55)

3. 2. 8 ANGLICKÉ A NĚMECKÉ SLOŽENINY

Ze slov v bublinách vytvořte německé složeniny se stejným významem, jaký mají anglické předlohy. Porovnejte způsob tvoření anglických a německých složenin. Doplňte český význam.

		
CLASSROOM		
COFFEEBREAK		
FOOTBALL		
SCHOOLBOOK		
SWIMMINGPOOL		
TEAPOT		
WEEKEND		

(volně podle http://ospitiweb.indire.it/ictavagnacco/deutsch/deutsch_nach_englisch/index.htm)

3.2.9

Zvuky zvířat

Podle tučně vtištěného předpisu napodobte zvuky jednotlivých zvířat. Doplňte pod anglické a německé názvy zvířat také české varianty, včetně jejich zvukových projevů. Jaké zvuky zaznamenávají angličtí, němečtí a čeští mluvčí shodně? Které se naopak odlišují?

Bees buzz; they go **bzzz**.

Bienen summen: **summ summ**.

Birds chirp; they go **tweet tweet**.

Vögel zwitschern: **tswit, tswit**.

Cats mew; they go **meow**.

Katzen miauen: **miau, miau**

Cows low; they go **moo**.

Kühe muhen: **mmuuh**

Cuckoos go **cuckoo**

Kuckucke schreien: **kuckuck**.

Dogs bark; they go **bow wow**

Hunde bellen: **wau wau / wuff wuff**.

Donkeys bray; they go **hee-haw**.

Esel "iahen": **iaah, iaah**.

Doves **coo**.

Tauben gurren: **guru, guru**.

Ducks quack; they go **quack quack**.

Enten quaken: **quack, quack**

Frogs croak; they go **ribbit**.

Frösche quaken: **quaak, quaak**.

Geese honk.

Gänse schnattern

Hens cackle and cluck.

Hennen gackern: **gak, gak**.

Horses neigh or whinney.

Pferde wiehern: **hū-ū-ū-ū-ū**.

Mice squeak.

Mäuse piepsen: **piep, piep**.

Owls hoot; they go **hoo**.

Eulen heulen: **huuh, huuh**

Pigs grunt; they go **oink oink**.

Schweine grunzen

Cocks crow; they go **cock-a-doodle-doo**.

Hähne krähen: **kikeriki**.

Sheep bleat; they go **baaah**.

Schafe blöken: **bähh, bähh**.

goats bleat; they go **baaah**.

Ziegen meckern: **mähh, mähh**.

Wolves howl.

Wölfe heulen **ahuuuh**

b) Doplňte názvy zvířat:

Schafe, Kühe, Esel, Frösche, Ziegen, Katzen, Pferde, Hähne, Bienen, Schlangen, Enten

Vögel zwitschern: **tswit, tswit.**

..... miauen: **miau, miau.**

..... muhen: **mmuuh.**

Krähen krächzen: **kwrah, kwrah.**

Kuckucke schreien: **kuckuck.**

Hund bellen: **wau wau / wuff wuff.**

Tauben gurren: **guru, guru.**

..... "iahen": **iaah, iaah.**

..... quaken: **quack, quack.**

Elefanten trompeten: **trörö.**

..... quaken: **quaak, quaak.**

..... meckern: **mähh, mähh.**

Gänse schnattern.

Hennen gackern: **gak, gak.**

..... wiehern: **hü-ü-ü-ü-ü.**

Mäuse piepsen: **piep, piep.**

Eulen heulen: **huuh, huuh.**

Schweine grunzen.

..... krähen: **kikeriki.**

..... blöken: **bähh, bähh.**

..... zischen **sss.**

Wölfe heulen **ahuuuh**

(volně podle www.manfred-huth.de)

3. 2. 10 MEDVĚD – der Bär

Prečtete si příběh o medvědovi. U každého obrázku jsou slovíčka uvedena v němčině, angličtině a francouzštině. Porovnejte vzájemně podobu jednotlivých výrazů. K jakému jazyku má francouzština blíž? V čem se více shodují angličtina s němčinou?

Genehmigter Abdruck aus Richard Scarry, Mein aller-
schönstes Wörterbuch. Deutsch, Englisch, Französisch.
© by Richard Scarry
© für die deutsche Ausgabe: Delphin Verlag GmbH, Köln

Der Bär sitzt ganz gerade auf seinem Stuhl.
The bear sits straight up in his chair.
L'ours se tient droit sur sa chaise.

Er ist sehr hungrig. Dies alles ißt er:
He is very hungry. This is what he eats:
Il a grand-faim. Voici ce qu'il mange:

Obstsalt
fruit juice
jus de fruit

Haferbrei mit Rahm
porridge with cream
bouillie d'avoine avec
de la crème fraîche

Pannkuchen
pancakes
des crêpes

mit Butter und Sirup
with butter and syrup
avec du beurre et de la mûlasse

Den Toaströster
ißt er nicht.
He doesn't eat
the toaster.
Il ne mange pas
le grille-pain.

Spiegeleier
fried eggs
des oeufs sur le plat

Speck
bacon
lard

Toast
toast
des toasts

Muffins (englisches Teegebäck)
muffins
des muffins (petit pain anglais)

Honig
honey
miel

Marmelade
jam
confiture

Kakao
cocoa
cacao

kalte Milch und eine Waffel
cool milk and a waffle
du lait froid et une gaufre

Wenn er mit dem Frühstück fertig ist, hilft er seiner Mutter beim Abspülen.
When he has finished eating breakfast he helps his mother to wash and dry the dishes.
Quand il a terminé son petit déjeuner, il aide sa mère à faire la vaisselle.

eine Tasse
a cup
une tasse

eine Untertasse
a saucer
une soucoupe

ein Teller
a plate
une assiette

die Schüssel
the bowl
le bol

die Gabel
the fork
la fourchette

das Messer
the knife
le couteau

der Löffel
the spoon
la cuiller

das Glas
the glass
le verre

das Einmachglas
the jar
le bocal à conserves

der Krug
the jug
la cruche

eine Bratpfanne
a frying pan
une poêle à frire

der Topf
the pot
le pot

der Tiegel
the pan
la casserole

die Flasche
the bottle
la bouteille

die Saftpresse
the juice squeezer
le presse-citron

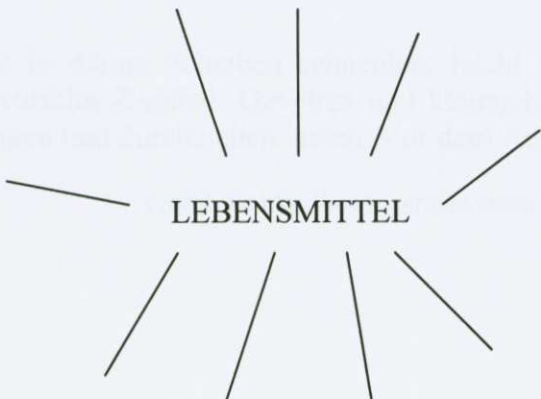
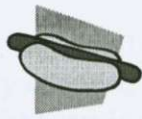
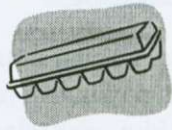
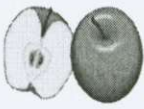
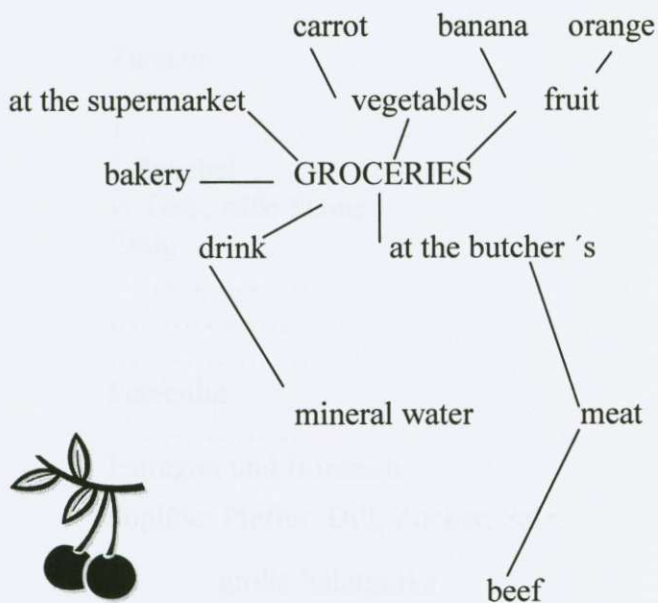

das Glas
the glass
le verre

Jetzt kann er mit seinen Freunden spielen.
Now he is ready to play with his friends.
Maintenant, il peut jouer avec ses amis.

3. 2. 11 POTRAVINY – LEBENSMITTEL

Inspirujte se anglickým asociogramem na téma potraviny a vytvořte německý. Odhalte podobné anglické a německé výrazy pro potraviny.

(vlastní návrh)

3. 2. 12 RECEPTY – die Rezepte

Seznamte se s anglickou verzí receptu a doplňte chybějící přísady v německém předpisu. Porovnejte doplňovaná slova s anglickými protějšky.

Konfrontujte způsoby formulace anglického a německého postupu přípravy.

Zaměřte se obzvláště na slovesa.

Neznámá slovíčka vyhledejte ve slovníku.

Pokuste se přeložit váš oblíbený recept do němčiny.

Cucumber Salad

Ingredients:

1 large salad cucumber
1 onion
½ cup of sweet cream
vinegar
sugar
salt
pepper
parsley
dill
tarragon and borage

Gurkensalat

Zutaten:

1
1 Zwiebel
½ Tasse süße Sahne
Essig
.....
.....
.....
Petersilie
.....
Estragon und Boretsch
doplňte: Pfeffer, Dill, Zucker, Salz,
große Salatgurke

Directions: Cut a peeled cucumber into thin slices, salt lightly and let stand for an hour. Add finely diced onion, seasonings and finely chopped herbs. Mix the salad well and let soak thoroughly. Cover with cream before serving.

Zubereitung

Geschälte Gurke in dünne Scheiben schneiden, leicht salzen und eine Stunde stehen lassen. Kleingewürfelte Zwiebel, Gewürze und kleingehackte Kräuter hinzugeben. Den Salat gut vermengen und durchziehen lassen. Vor dem Auftragen mit Sahne übergießen.

(volně dle <http://www.german.about.com>)

3. 2. 13 V kuchyni – in der Küche

Nejprve přečtete nahlas rozhovor v anglickém jazyce a poté se ho pokuste ve dvojicích zdramatizovat. Dále přečtete rozhovor v německém jazyce všichni společně a potom si rozdělíte role a přečtete ho znovu.

Čím se vyznačuje německá kuchyně? V čem se odlišuje od anglické? Mají obě kuchyně něco společného s českou?

Porovnejte postavení větných členů v německých a anglických větách a označte shodné rysy.

Katrin: Mutti, was machst du denn da? Ist das Wiener Schnitzel?

Katrin: Mom, what are you making there? Is that Wiener Schnitzel?

Mutter: Ja, dein Lieblingsessen natürlich.

Mother: Yes, your favourite dish, of course.

Katrin: Toll!

Katrin: Great!

Mutti: Aber Katrin, ich hab' gerade entdeckt, dass wir keine Kartoffeln für die Pommes frites haben. Kannst du mir schnell Kartoffeln bei EDEKA holen?

Mother: But Katrin, I just discovered that we don't have any potatoes for the French fries. Can you get me some potatoes at the EDEKA market real quick?

Katrin: Ja, das kann ich. Brauchst du sonst noch etwas?

Katrin: Yes, I can. Do you need anything else?

Mutter: Wenn es ein paar schöne Gurken gibt, wäre das auch gut.

Mother: If there are a few nice cucumbers, that would be good.

Katrin: Und Brötchen?

Lukas: And bread rolls?

Mutter: Nee, das haben wir schon.

Mother: No, we already have that.

Katrin: OK, dann bin ich gleich wieder da.

Katrin: OK, then I'll be right back.

Mutter: Hast du etwas Geld?

Mother: Do you have some money?

Katrin: Ja, genug, um ein paar Kartoffeln und Gurken zu kaufen.

Katrin: Yeah, enough to buy a few potatoes and cucumbers.

Mutter: Natürlich bekommst du das Geld von mir zurück.

Mother: Of course, you'll get the money back from me.

Katrin: Es geht schon, Mutti. Tschüs!

Katrin: It's OK, mom. Bye!

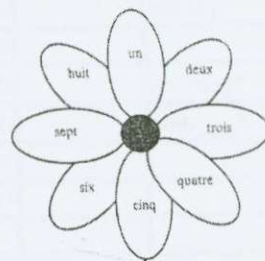
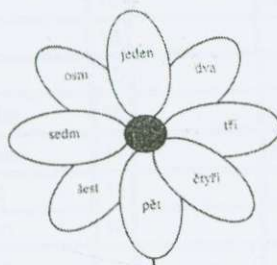
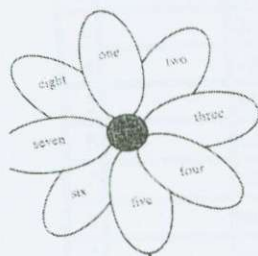
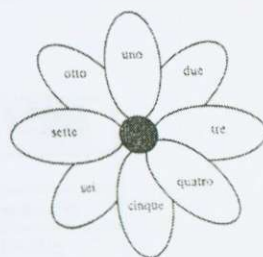
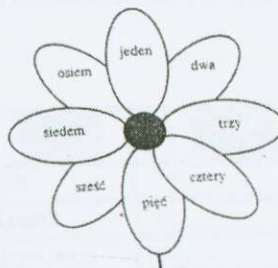
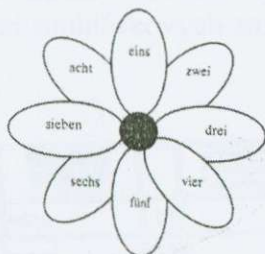
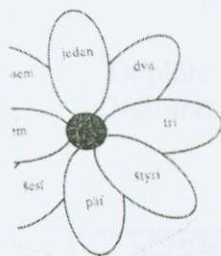
(volně podle www.german.about.com)

3. 2. 14 Číslovky

Úkol: Rozhodněte, zda se jedná o číslovky jazyka germánského, románského, nebo slovanského.

Přiřaďte jazyk k jednotlivým květinám s číslovkami:

polnisch, französisch, deutsch, englisch, italienisch, slowakisch, tschechisch

Počítejte anglicky od 13 do 19 – co mají tyto číslovky společného?

V němčině je to podobné – 13 = **dreizehn**

Aplikujte pravidlo na následující číslovky:

14 –

15 –

18 –

19 –

Všimněte si rozdílů:

6 – sechs

7 – sieben

16 – sechzehn

17 – siebzehn

Počítejte dále anglicky: 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90

Co mají nyní všechny číslovky shodného?

(Fremdsprache Deutsch (2004): Heft 31. Stuttgart, Klett, s. 16)

Podle vzoru doplňte následující číslovky:

20 – zwanzig

30 – dreißig – výjimka

40 –
50 –
60 – sech...
70 – sieb...
80 –
90 –

Doplňte do tabulky německé číslovky a jejich anglické ekvivalenty.
Všimněte si souhláskových změn charakteristických pro angličtinu a němčinu.

								
1		eins	11		elf			
2		zwei	12		zwölf	20		zwanzig
3		drei	13		dreizehn	30		dreißig
4		vier	14			40		vierzig
5		fünf	15			50		
6		sechs	16		sechzehn*	60		sechzig*
7		sieben	17		siebzehn*	70		sieb__*
8		acht	18			80		
9		neun	19			90		
10		zehn						

		
21	twenty-one	einundzwanzig
22	twenty-two	zweiundzwanzig
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		

					
100	one hundred	ehnhundert	1000	one thousand	eintausend
200		hundert	2000		tausend
300			3000		
400			4000		
500			5000		
600			6000		
700			7000		
800			8000		

(http://ospitiweb.indire.it/ictavagnacco/deutsch/deutsch_nach_englisch/index.htm)

3. 2. 15 STUPŇOVÁNÍ PŘÍDAVNÝCH JMEN A PŘÍSLOVCÍ

Anglické příkladové věty	Německé příkladové věty
My sister is not as tall as I am.	Meine Schwester ist nicht so groß wie ich.
My VW is much cheaper than his Audi.	Mein VW ist viel billiger als sein Audi.
We prefer to travel by train.	Wir fahren lieber mit der Bahn.
Karl is the oldest. Karl is oldest.	Karl ist der Älteste. Karl ist am ältesten.
The more people, the better.	Je mehr Leute, desto besser.
He likes to play basketball, but most of all he likes to play soccer.	Er spielt gern Basketball, aber am liebsten spielt er Fußball.
The ICE train goes the fastest.	Der ICE fährt am schnellsten.
Most people don't drive as fast as he does.	Die meisten Leute fahren nicht so schnell wie er.

Podtrhejte všechny výrazy u anglických i německých vět, které souvisí se stupňováním.

V čem se shoduje tvoření druhého a třetího stupně anglických a německých přídavných jmen a příslovčí?

Srovnejte postavení jednotlivých větných členů v anglických a německých větách.

Doplňte do následujícího textu slovíčka *laut*, *schnell*, aby odpovídala anglickému překladu.

Jim has a scooter.

Jim hat einen Roller.

Jack has a motorbike.

Jack hat ein Motorrad.

What do you think:

Was meinst du:

Is it *louder* and *faster*

Ist esund

than Jim's scooter?

als Jims Roller?

John has an old BMW sport car.

John hat ein altes BMW Sportauto.

It is even *louder* and *faster*

Es ist noch und

than Jack's motorbike.

als Jacks Motorrad.

It is the *loudest* and *fastest*.

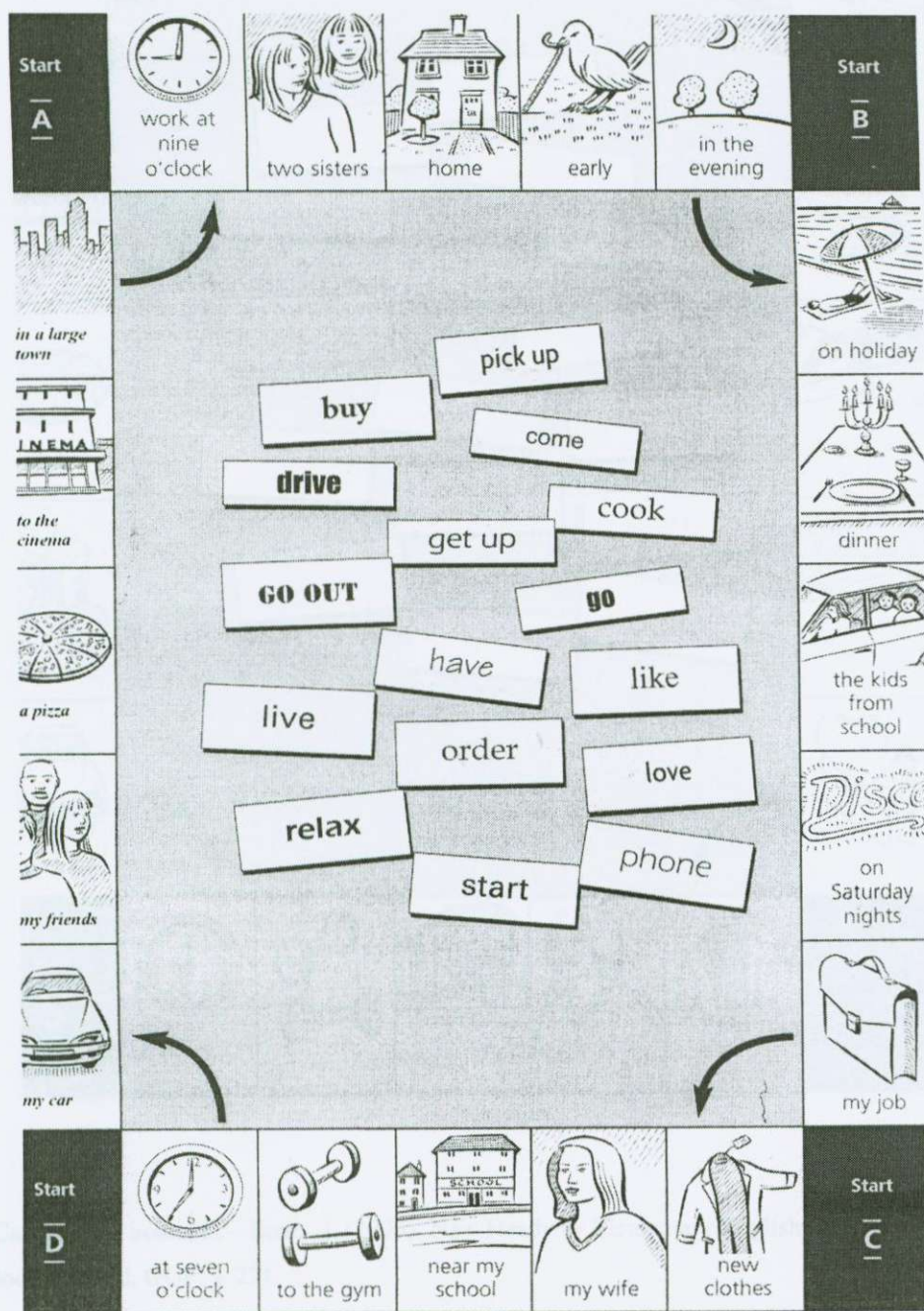
Es ist amund am.....

(Neuner, G. – Hufeisen, B. et al.: Deutsch im Kontext anderer Sprachen. dosud nepublikováno, s. 91)

3. 2. 16 HRA – das Spiel

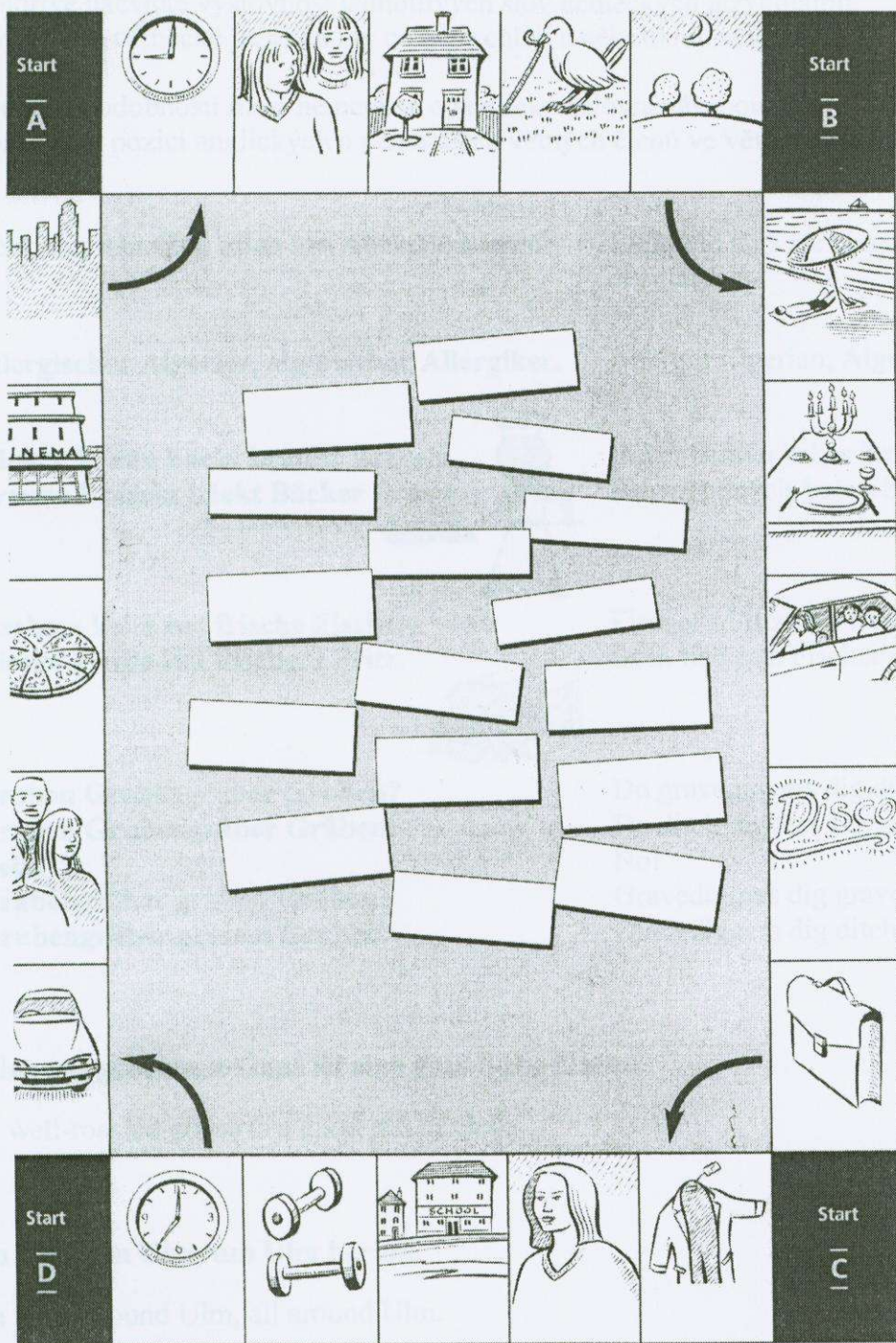
Nejprve si vyzkoušejte hru v angličtině. Rozdělte se do skupin po čtyřech. Každý se postavte do jednoho rohu hracího plánu. Hod'te mincí, padne-li panna, pokročte o políčko, padne-li orel, posuňte se o dvě políčka. Za použití slovesa uprostřed vytvořte větu k výrazu z políčka, na kterém právě stojíte. Za každou správnou větu obdržíte jeden bod – o správnosti rozhodují vaši spoluhráči. Pokud si nejste jistí, poradí vám vyučující. Vyhrává ten, kdo nasbíral za celé kolo nejvíce bodů.

Dalším vaším úkolem bude vytvoření německé varianty hry.

(Castle, M. – Soars, L. – Soars, j. (2000): New Headway Elementary English Course – Teacher's Resource Book. Oxford, OUP, s. 23)

Hrací plán pro německou verzi hry

(Castle, M. – Soars, L. – Soars, j. (2000): New Headway Elementary English Course – Teacher's Resource Book. Oxford, OUP, s. 23)

3. 2. 17 JAZYKOLAMY – die Zungenbrecher – tongue twisters

Nejdříve nacvičte výslovnost jednotlivých slov německých jazykolamů.
Vyslovujte německé jazykolamy co nejrychleji a několikrát za sebou.

Hledejte podobnosti mezi německou a anglickou slovní zásobou.
Porovnejte pozici anglických a německých větných členů ve větě a otázce.

Acht alte Ameisen aßen am Abend Ananas.

Eight old ants ate pineapple in the evening.

Allergischer Algerier, algerischer Allergiker.

Allergic Algerian, Algerian allergic.

**Bäcker Braun bäckt braune Brezeln.
Braune Brezeln bäckt Bäcker Braun.**

Baker Brown bakes brown pretzels.
Brown pretzels bakes baker Brown.

**Fischers Fritz isst frische Fische,
frische Fische isst Fischers Fritz.**

Fischer's Fritz eats fresh fish;
fresh fish eats Fischer's Fritz.

**Graben Grabengräber Gruben?
Graben Grubengräber Gräben?
Nein!
Grabengräber graben Gräben.
Grubengräber graben Gruben.**

Do gravediggers dig ditches?
Do ditch diggers dig graves?
No!
Gravediggers dig graves.
Ditch diggers dig ditches.

Eine gut gebratene Gans ist eine gute Gabe Gottes.

A well-roasted goose is a good gift of God.

In Ulm, um Ulm, um Ulm herum.

In Ulm, around Ulm, all around Ulm.

(www.german.about.com)

3. 2. 18 TICHÁ NOC – Stille Nacht – Silent Night

Projděte si texty písní. Jedná se o doslovný překlad?

Podtrhněte slova, která si jsou podobná. (např. Musik – Music, still – silent)

Jaké další písně znáte v německé, anglické a popřípadě také české verzi?

DEUTSCH

Musik: Franz Xaver Gruber, 1818

Text: Joseph Mohr, 1816/1818

Stille Nacht, heilige Nacht,
Alles schläft; einsam wacht
Nur das traute hochheilige Paar.
Holder Knabe im lockigen Haar,
Schlaf in himmlischer Ruh!
Schlaf in himmlischer Ruh!

Stille Nacht, heilige Nacht,
Hirten erst kundgemacht
Durch der Engel Halleluja,
Tönt es laut von fern und nah:
Christ, der Retter ist da!
Christ, der Retter ist da!

Stille Nacht, heilige Nacht,
Gottes Sohn, o wie lacht
Lieb' aus deinem göttlichen Mund,
Da uns schlägt die rettende Stund'.
Christ, in deiner Geburt!
Christ, in deiner Geburt!

Heute singt man nur die Strophen 1, 6 und 2 (oben) von der originellen Joseph-Mohr-Version (1816).

ENGLISH

Music: Franz Xaver Gruber, 1818

Words: John Freeman Young, 1863

Silent night, holy night
All is calm all is bright
'Round yon virgin Mother and Child
Holy infant so tender and mild
Sleep in heavenly peace
Sleep in heavenly peace

Silent night, holy night,
Shepherds quake at the sight.
Glories stream from heaven afar,
Heav'nly hosts sing Alleluia;
Christ the Savior is born
Christ the Savior is born

Silent night, holy night,
Son of God, love's pure light.
Radiant beams from Thy holy face,
With the dawn of redeeming grace,
Jesus, Lord, at Thy birth
Jesus, Lord, at Thy birth

Today only verses 1, 6 and 2 (above) from the original Joseph Mohr version (1816) are sung.

(www.german.about.com)

3. 2. 19 OH SYDNEY

Sportujete rádi? Jaké sporty provozujete?

Prohlédněte si mapku olympijského parku v Sydney.

Pamatujete si některé vítěze OH v Sydney? V čem vynikali?

Jaké sporty jsou součástí letních OH? Poznamenejte si je a neznámé výrazy vyhledejte ve slovníku. Vyjmenujte internacionalismy vyskytující se v oblasti sportu.

3. 2. 20 Veslování

SCHLAG NACH OLYMPIA

Co vás zaujalo na obrázcích?

Co všechno víte o vodních sportech, obzvláště o veslování?

Přečtěte si článek a do tabulky za textem doplňte chybějící údaje.

Einmal an olympischen Spielen teilnehmen – wer träumt nicht davon? Michael, Patrick, Martin und Nils vom Ruderclub Hansa Dortmund träumen nicht nur: Die vier jungen Ruderer trainieren fast täglich für das große Ziel.

Michael, 16, ist der Schlagmann. Er rudert schon seit vier Jahren. Michael bestimmt mit seinen Ruderschlägen das Tempo. Rudert er schneller, müssen die anderen mitziehen.

Patrick, 16, sitzt hinter Michael. Seine Lehrerin hat ihn vor drei Jahren fürs Rudern begeistert. Zusammen mit Michael hat er schon verschiedene Erfolge gehabt, zum Beispiel einen deutschen Meistertitel.

An der dritten Stelle sitzt Martin, 16. Er ist seit drei Jahren dabei. Bis auf montags trainiert er jeden Tag.

Der vierte im Boot ist Nils. Er ist mit 15 Jahren der Jüngste. Vor zwei Jahren ist er durch einen Freund zum Rudern gekommen. Nils hat bei der letzten deut-

schen Jugendmeisterschaft einen 2. Platz erkämpft.

„Nimm vier“ heißt das Rennboot der Gruppe. Beim Training fahren die vier auf dem Dortmund-Ems-Kanal 10 Kilometer. „Leider ist das Wasser oft unruhig – wegen der großen Schiffe“, erklärt der Trainer Friedrich Wilhelm Brückner. Er begleitet den Vierer mit dem Motorboot. Lautstark feuert er die Ruderer an.

Waldläufe und Krafttraining stehen ebenfalls auf dem Trainingsplan. „Wenn der Kanal im Winter zugefroren ist, trainieren wir in der Halle Kraft und Kondition“, erzählt Michael.

Ob es eines Tages für Olympia reicht? Zunächst einmal trainieren die vier für die nächste Junioren-Weltmeisterschaft in Belgien. Danach wird man weitersehen. Die Chancen sind jedenfalls nicht schlecht. Zahlreiche Atlanta-Sieger trainieren im gleichen Verein. Wenn das nicht motiviert!

(Juma – das Jugendmagazin (1997): 1. Mönchengladbach, s. 3)

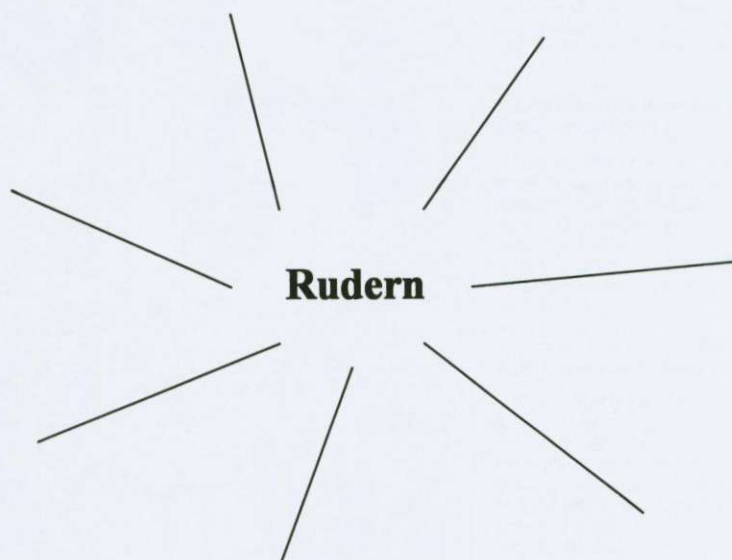
Name	Alter	Wie viele Jahre rudert er	Andere Informationen
Michael			
Patrick			
Martin			
Nils			

Z jakých jazyků se německá slovní zásoba obohacuje nejvíce?

V jakých oborech najdete velké množství přejatých slov?

Snažte se v článku objevit co nejvíce přejatých slov.

Vytvořte asociogram ze slov souvisejících s veslováním.

(vlastní návrh)

3. 2. 21 GLADIÁTOR

Co si představujete pod slovem gladiátor?

Chodíte rádi do kina? Viděli jste film Gladiátor? Co vás na něm zaujalo?

Jakým filmům dáváte přednost?

Prečtete si článek o filmu a rozhovor s hlavním hrdinou.

Jaká slovíčka z textu pokládáte za mezinárodní? Podtrhněte je a zamyslete se, proč jste je označili?

Der Gladiator

ZUSTÄNDE WIE IM ALTEN ROM

Connie Nielsen spielt Lucilla, die von ihrem Bruder Commodus (Joaquin Phoenix) begehrt wird. Die Gladiatoren kämpfen gegeneinander – und manchmal auch miteinander (Russell Crowe und Djimon Hounsou).

Grenze. Richtige Männer werden wieder gebraucht. Und: Sie brauchen nicht immer Hosen anzuhaben.

Wann ist ein Mann ein Mann? Wenn er mit dem Schwert¹ in der Hand sein Leben verteidigen² kann. Wenn er in der Lage ist, einen Tiger abzuwehren.³ Wenn der Kampf für ihn nicht Spaß, sondern Notwendigkeit⁴ ist. Und wenn er weiß, dass es Dinge gibt, für die sich das alles lohnt – Ehre, Freiheit, Liebe.

Der Regisseur Ridley Scott hat mit seinem erfolgreichen Film „Gladiator“ ein Genre⁵ wiederbelebt, das rund 35 Jahre lang gemieden⁶ wurde – den sogenannten „Sandalenfilm“. Man denkt an „Quo Vadis“, „Cleopatra“, „Ben Hur“ und „Spartakus“... In den letzten Jahren trugen im Kino kurze Röcke jedoch nur noch Mädchen. Nun nähert sich „Gladiator“ in den USA der 100-Millionen-Dollar-

ANTIKE AUS DEM RECHNER

Der Film wurde in Marokko und Malta, die Eröffnungsschlacht in England gedreht – aber die meisten Kulissen kamen dann doch aus dem Computer.

Russell Crowe über seinen Filmhelden Maximus

Der Titelheld Maximus war eine große Gelegenheit für den australischen Schauspieler **Russell Crowe**. Mit⁷ einem Schlag⁸ wurde aus ihm ein Superstar. „Stern“ machte mit diesem Mann ein Interview, das wir für Sie gekürzt abdrucken:

Sie sind der erste Actionheld, der einen Rock trägt.

Das war das Schwierigste und zugleich Angenehmste an der Rolle. Aber sagen Sie nicht Actionheld, sonst sehe ich sofort den bis an die Zähne⁹ bewaffneten⁸ Stallone vor mir.

Was unterscheidet Ihren Maximus vom klassischen Actionhelden?

Angst. Was ist ein guter Soldat? Doch nur ein Mann, der seine Angst ein bisschen länger verbergen⁹ kann als andere.

Wie haben Sie sich auf die Rolle vorbereitet?

Ich musste 35 Pfund abnehmen.¹⁰ Dann habe ich natürlich gelernt, mit Waffen umzugehen.¹¹ Und ich habe Mark Aurels „Selbstbetrachtungen“ gelesen – über Menschenliebe und die Unbeständigkeit¹² des Daseins.

Träumen Sie wie Ihr Held vom Leben auf dem Lande?

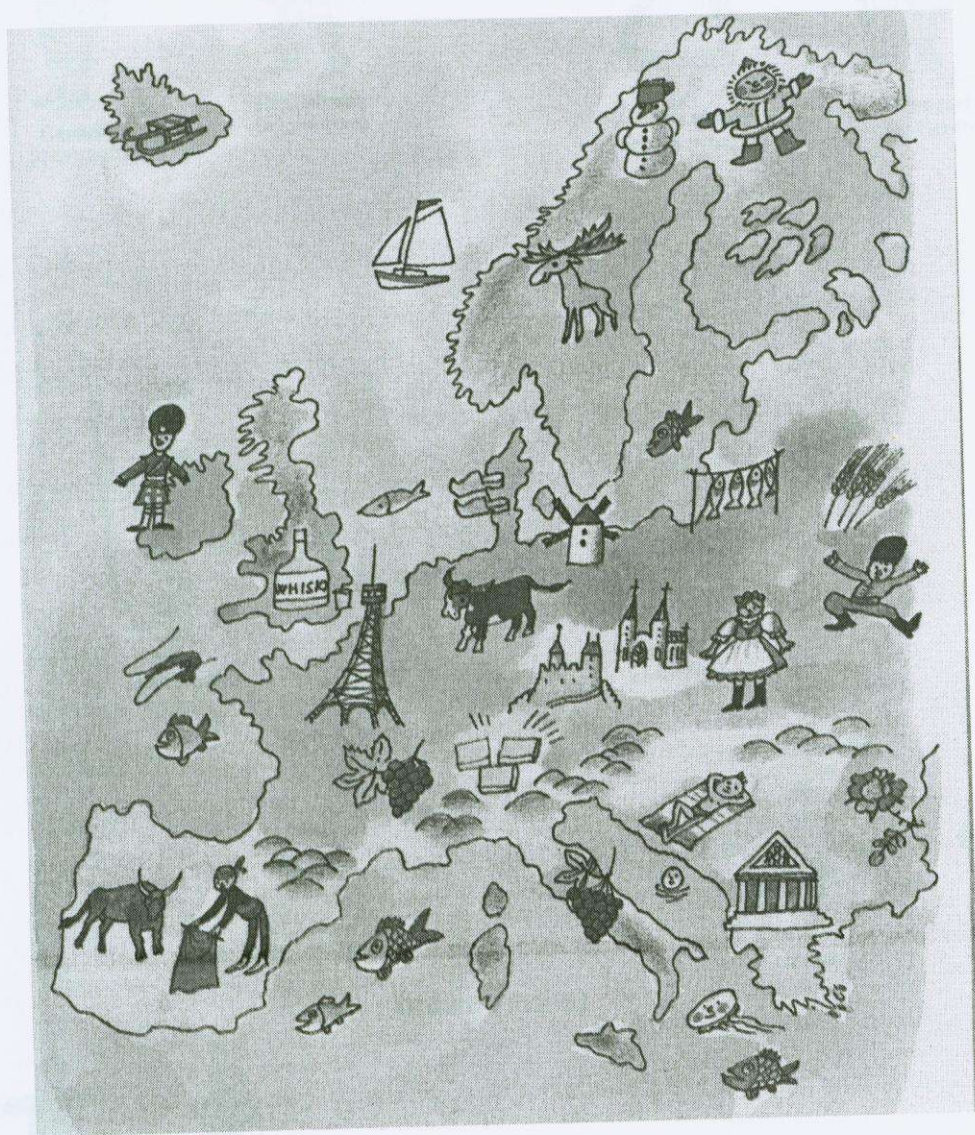
Etwa drei Monate im Jahr lebe ich mit meinen Eltern und meinem Bruder auf einem Bauernhof in Australien. Aber ich bin Schauspieler – kaum kommt ein gutes Drehbuch,¹³ schon renne ich wieder ins Rampenlicht.¹⁴

Nach „Stern“

1. meč, 2. hájlt, 3. odrazil, 4. nutnost, 5. zánr, 6. vyhýbat se, 7. rázem, 8. po zuby ozbrojený, 9. skryvat, 10. zhubnout, 11. zacházet, 12. vřikavost, 13. scénář, 14. světla ramp

3. 2. 22 LETEM SVĚTEM

Co je pro jednotlivé národnosti, které vidíte na obrázku, typické?
Souhlasíte s některými klišé, která se o určitých národnostech tradují?

Švejda, J. (1991): Come and Play – Picture Dictionary, Dialog, s. 71

Prohlédněte si představitele některých národností. Pod nimi je uvedeno anglické označení jejich národnosti a výslovnost. S pomocí slovníku doplňte pod anglická označení také německé výrazy. Dokázali byste odhadnout jejich význam v textu, pokud byste je neznali? Proč?

German
[dʒə:mən]

Englishman
[ɪnˈɡlɪʃmən]

Slavonic woman
[sləˈvɒnɪk wʊmən]

Hungarian
[hʌnˈɡeəriən]

negro
[niːɡrəʊ]

Arabs
[æɪrəbz]

cannibal
[kænɪbəl]

Indian [ɪndjən]

cowboy
[kaʊboɪ]

alien
[eɪljən]

Chinaman
[tʃaɪnəmən]

Japanese
[dʒæpəˈniːz]

(vlastní návrh)

3. 3 Metodické poznámky

3. 2. 1 Poklad

Účelem je, aby žáci pochopili, podle kterých grafických znaků mohou rozlišit německou slovní zásobu od anglické, ačkoli si jsou některá slova velmi podobná. Zároveň se žáci seznámí s internacionalismy, což jim výrazně napomůže při práci s cizojazyčným textem čteným nebo poslechovým.

3. 2. 2 Volný čas

Žáci dospějí k poznání, že slovní zásoba volného času zahrnuje mnoho internacionalismů nebo slov anglického původu. Uvědomění si této skutečnosti by mělo nejen přispět k zapamatování si podobné německé slovní zásoby, ale mělo by žáky rovněž povzbudit k živější konverzaci na uvedené téma, neboť svou obsáhlostí zaručuje široký výběr námětů.

Součástí cvičení je také tabulka, která dále rozšiřuje slovní zásobu v dané oblasti a napomáhá k osvojování si slovní zásoby také tím, že žáci doplňují nadřazené pojmy k jednotlivým činnostem.

3. 2. 3 Čas

Žáci nejprve vyhledávají německá slovíčka blízká anglickým. Pokud je v této fázi ještě nenapadne, že jsou si velmi podobná, uvědomí si to poté, co dopíší pod německé výrazy anglické ekvivalenty. Zařazování slovní zásoby do řetězců představuje jeden ze způsobů, jak si ji lépe zapamatovat.

3. 2. 4 Svátky

Na práci se slovní zásobou, která se zakládá na konfrontaci angličtiny a němčiny, navazuje povídání o sociokulturních jevech. V této úloze je také výrazněji zasažena emocionální stránka žáka, neboť ten je veden k přemýšlení o tom, jak svátky slaví on, jemu blízcí, ale i děti z jiných, třeba i vzdálených zemí.

3. 2. 5 Společná slovní zásoba

Žáci se v přehledné tabulce seznámí s tzv. „společnou anglickou a německou slovní zásobou“. Odhalí, že stejná grafická forma slov v obou jazycích se může vyslovovat odlišně a naopak. Žáci aktivizují znalosti anglické výslovnosti a trénují

poslech německých slov. Na základě tohoto cvičení si osvojí důležité poznatky o vzájemném vztahu grafické a zvukové stránky obou jazyků, které jsou výchozím předpokladem pro efektivní rozvoj jazykového povědomí.

3. 2. 6 Jazykové kolo

Žáci si uvědomí, že mezi anglickými a německými souhláskami existují v určitých seskupeních pravidelné shody. Odhalí postup, na jehož základě se vyhnou nesprávným překladům a omezí používání slovníku. Úloha svým názorným zobrazením umožňuje přehlednou orientaci v problematice tzv. posouvání, a tím následně docílí lepšího zapamatování nových německých slov prostřednictvím znalosti angličtiny.

3. 2. 7 Lidské tělo

V tomto cvičení se jedná o první seznámení žáků s německými výrazy pro označení částí lidského těla. Právě v této oblasti slovní zásoby se nachází velké množství slov z tzv. „společné anglické a německé slovní zásoby“. Žáci zvládnou sami díky znalosti angličtiny německá slovíčka k jednotlivým částem těla přiřadit. Přitom odhalí podobnost obou jazyků. Německým výrazům se rychleji a snadněji naučí, čemuž rovněž napomáhá spojení slovní zásoby s obrázkem.

Další obrázek obsahující pouze německou slovní zásobou, která se od anglické odlišuje, umožňuje lépe si uvědomit rozdíly. Žáky naopak může motivovat skutečnost, že v oblasti slovní zásoby týkající se lidského těla podobná anglická a německá označení nad odlišnými převažují.

3. 2. 8 Anglické a německé složeniny

Skládání reprezentuje jeden z nejběžnějších principů tvoření nových slov v němčině. Žáci se znalostmi angličtiny ho dobře znají, proto mají při výuce němčiny kde navázat a dále se mohou soustředit pouze na typické znaky německých složenin.

3. 2. 9 Zvuky zvířat

Předpokládám, že žáci znají z předchozí výuky angličtiny zvuky alespoň některých zvířat. Vědí, jak je zaznamenávají a vyslovují angličtí mluvčí. Nejenže žáci „zabrousí“ do neobvyklého tématu, které by mělo zvýšit jejich motivaci k učení se jazyku, ale také se naučí pozorněji vnímat zvukovou a grafickou stránku jazyka a uvědomí si lépe jejich vztah. Cvičení také využívá podobnosti názvů některých zvířat i jejich zvukových

projevů v angličtině a němčině. Takže žáci by si např. mohli ověřit, že aniž by znali určité označení zvířete v němčině, dokážou jeho význam, buď na základě znalostí angličtiny nebo jeho zvukového projevu, odhadnout. K upevnění slovní zásoby slouží list b), ve kterém žáci doplňují názvy jednotlivých zvířat.

Se cvičením lze dále kreativně pracovat.

3. 2. 10 Medvěď

Obrázek z trojjazyčného slovníku s německými, anglickými a francouzskými popiskami umožňuje srovnání germánských jazyků s jazyky románskými. Součástí konfrontace by měla být samozřejmě také čeština. Žáci sami objevují shodné i rozdílné rysy jazyků. Učitel jejich snažení doprovází vhodnými poznámkami a základními informacemi o příbuznosti jazyků.

3. 2. 11 Potraviny

Na slovní zásobě zahrnující oblast potravin lze také jednoznačně prokázat příbuznost angličtiny a němčiny. Formou asociogramu žáci velmi rychle zaktivizují okruh slovní zásoby týkající se potravin. Obrázky připojené k úloze poskytují vizuální oporu. Úkol slouží jako „odrazový můstek“ k dalším činnostem.

3. 2. 12 Recepty

Žáci do německého receptu doplňují slovní zásobu, která je s anglickou podobná, při zjišťování, jaké slovo mají konkrétně dopsat, by si měli povšimnout podobnosti anglických a německých slov. Kromě toho se žáci dozví, jak se obvykle formulují anglické a německé postupy přípravy jídel. Důležitou součástí tohoto cvičení tvoří také práce se slovníkem, která je důležitým předpokladem pro úspěšné autonomní učení. Po splnění úkolu se otevírá prostor pro diskusi o typických anglických a německých pokrmech a o dalších jevech souvisejících s kulturními projevy daných národů.

3. 2. 13 V kuchyni

Prostřednictvím dramatizace dialogu prožívají žáci každodenní situaci. Danou slovní zásobu i způsoby vyjadřování si tedy mohou osvojit komunikativním způsobem. Důležité je, že žáci mohou zapojit do osvojování si učiva další smysly, takže je aktivita více baví a získané poznatky si lépe uchovávají v paměti. Umístění jednotlivých anglických a německých vět dialogu pod sebe dává impuls k přímé konfrontaci struktur

oznamovacích vět a otázek obou jazyků. Žáci se tímto způsobem naučí uvědomit si shody a odlišnosti v oblasti anglické a německé syntaxe.

Dialog může být také podnětem ke konverzaci, např. o stolování, vaření, nákupu v příslušných zemích.

3. 2. 14 Číslovky

Číslovky patří ke slovní zásobě, na které lze jednoznačně prokázat příbuznost jazyků. První úkol spočívá v přiřazení jazyka k jednotlivým číslovkám. Žáci si prohloubí povědomí o charakteristických rysech germánských, románských a slovanských jazyků.

V další úloze se žáci učí induktivním způsobem německým číslovkám, a to tak, že pracují s poznatky o anglických číslovkách. V tabulce, kterou mají žáci při procvičování doplnit, je slootovorný princip číslovek pro lepší zapamatování zvýrazněn.

3. 2. 15 Stupňování přídavných jmen a příslovčí

Žáci dokážou vydedukovat pravidla pro stupňování pomocí anglických a německých příkladových vět sami. Tímto způsobem si uchovají ve své paměti zjištěná fakta lépe. Po odvození zásad německého stupňování uplatní své vědomosti v úloze, ke které je připojeno analogické cvičení v angličtině. Je nutné žáky neustále vybízet k propojování znalostí obou jazyků v případech, kdy je to přínosné.

3. 2. 16 Hra

Žáci ve hře využívají znalostí o kombinatorických možnostech sloves. Spolupracují na vytvoření německé verze hry, přičemž se mohou držet přesného zadání anglické varianty nebo mohou „popustit uzdu fantazii“. Za přispění učitele si upevní a zautomatizují vědomosti o postavení větných členů v anglických i německých větách, případně o grafických a zvukových podobnostech jednotlivých slov.

3. 2. 17 Jazykolamy

V tomto cvičení je skloubena složka výslovnosti, práce s podobnou anglickou a německou slovní zásobou a syntaktická rovina. To vše v docela neobvyklém podání.

3. 2. 18 Tichá noc

Existuje celá řada písní, které se vyskytují v několika jazycích. Tichá noc patří k nejznámějším z nich. V tomto cvičení slouží jako model pro konfrontaci anglické a německé slovní zásoby a způsobu překladu do jednotlivých jazyků.

3. 2. 19 OH Sydney

Cvičení posiluje žákovo vědomí, že v nejrůznějších oborech – sport k nim bezpochyby patří – se vyskytuje mnoho mezinárodních slov, která usnadňují porozumění.

3. 2. 20 Veslování

V článku, který pojednává o tak neotřelém tématu, jako je veslování, se nachází mnoho internacionalismů. To si žáci spíše uvědomí poté, co se začnou jejich vyhledáváním zabývat. Získají vodítko, jak mají pracovat s textem. Tento návod se jim osvědčí hlavně při četbě autentických písemných materiálů.

3. 2. 21 Gladiátor

Skutečnost, že se film Gladiátor dá považovat za téma, které by mělo žáky oslovit, kompenzuje přítomnost náročnější slovní zásoby. Účelem podtržení internacionalismů v článku je, aby žákům ulehčilo porozumění a přineslo návod, jak postupovat při práci s textem.

3. 2. 22 Letem světem

Žáci neporovnávají pouze německá a anglická označení některých národností a jejich výslovnost, ale také jejich způsob oblékání, chování, jejich typické kulturní projevy atp.

Počáteční podnět k diskusi jim poskytují obrázky.

4. Závěr

Na základě seznámení se s oblastí mnohojazyčnosti jsem dospěla k závěru, který lze zjednodušeně formulovat následovně: koncept mnohojazyčnosti je založen na propojení znalostí všech ovládaných jazyků, lze ho tedy využít při učení se jakýmkoli jazykům s přihlédnutím k jejich specifickým rysům. Ve své diplomové práci se po obecném úvodu zabývám konstelací „němčina jako druhý cizí jazyk po angličtině“, neboť reaguji na potřeby současného jazykového vzdělávání v České republice.

Po zasvěcení do problematiky mnohojazyčnosti mohu s jistotou prohlásit, že zapojení mateřštiny a prvního cizího jazyka do výuky druhého cizího jazyka má neocenitelný přínos. Potvrdil se mi předpoklad, že němčina a angličtina vykazují v mnoha oblastech celou řadu společných znaků, na kterých mohou žáci, jak v počáteční, tak i v pozdější výuce německému jazyku, stavět. Teoretické poznatky aplikuji při vytváření cvičení určených žákům, kteří si jako první cizí jazyk osvojili angličtinu. To ovšem neznamená, že každý, kdo projeví zájem o studium němčiny, musí nejprve projít výukou angličtiny.

Koncept mnohojazyčnosti samozřejmě funguje i opačně, tedy „angličtina jako druhý cizí jazyk po němčině“. Sestavení cvičení pro „angličtinu jako druhý cizí jazyk po němčině“ by přineslo obdobný užitek. Bohužel by v budoucnu nenašlo v českém školství takové uplatnění, neboť MŠMT prosazuje zavedení angličtiny jako prvního cizího jazyka.

V samém závěru mé diplomové práce bych chtěla podtrhnout skutečnost, že prosazování angličtiny jako *lingua franca* v některých oborech a naopak podporování mnohojazyčnosti v jiných odvětvích nevnímám jako rozpor. Nicméně za žádných okolností by neměla být potlačena jazyková rozmanitost, neboť by došlo ke ztrátám, které by se promítly do všech oblastí života, např. do kultury, do sféry mezinárodní spolupráce, ať už na veřejné nebo soukromé úrovni, atd.

Punc významnosti plurilingvismu dodává zřízení funkce evropského komisaře pro vzdělání, kulturu a mnohojazyčnost, kterou v současné době zastává Ján Figel'. Svou naději v zachování jazykové rozmanitosti v Evropě vkládám také do ustanovení Národní jazykové rady, instituce, která by měla vyvíjet činnost v oblasti harmonizace jazykové politiky v rámci Evropy, formulovat národní jazykovou politiku a měla by disponovat pravomocemi a nástroji k jejímu prosazování.

„Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem.“ V tomto léty prověřeném přísloví se skrývá mnoho moudrosti. Vybrala jsem si ho na zakončení mé práce, neboť jím chci

vyjádřit, k jakému cíli má využití mé diplomové práce směřovat. K mezníku, jenž nese název mnohojazyčnost, vede celoživotní cesta. Přála bych si, aby se tato práce stala užitečným rádcem při studiu cizích jazyků.

5. Zusammenfassung

Auf der Grundlage der Kenntnisse, die ich mir auf dem Gebiet der Mehrsprachigkeit angeeignet habe, kam ich zu einer Schlussfolgerung, die sich vereinfacht wie folgt formulieren lässt: das Konzept der Mehrsprachigkeit ist begründet auf der Verknüpfung aller beherrschten Sprachen. Man kann es also beim Erlernen jeder Sprache unter Beachtung deren spezifischer Merkmale benutzen. In meiner Diplomarbeit beschäftige ich mich nach der allgemeinen Einführung mit der Konstellation „Deutsch als zweite Fremdsprache nach Englisch“, denn ich möchte damit auf die Bedürfnisse der gegenwärtigen Sprachausbildung in der Tschechischen Republik reagieren.

Nachdem ich mich mit der Problematik der Mehrsprachigkeit vertraut gemacht habe, kann ich mit Sicherheit erklären, dass die Verbindung der Muttersprache und der ersten Fremdsprache mit dem Unterricht der zweiten Fremdsprache einen unschätzbaren Vorteil mit sich bringt. Es hat sich meine Annahme bestätigt, dass Deutsch und Englisch in vielen Bereichen eine Reihe gemeinsamer Merkmale aufweisen, auf denen die Schüler sowohl im Anfänger- als auch im späteren Unterricht aufbauen können. Theoretische Erkenntnisse wende ich bei der Gestaltung von Übungen an, die für Schüler bestimmt sind, die als erste Fremdsprache Englisch gewählt haben. Das bedeutet allerdings nicht, dass jeder, der Interesse am Studium der deutschen Sprache zeigt, zuerst den Englischunterricht durchlaufen muss.

Das Konzept der Mehrsprachigkeit funktioniert natürlich auch umgekehrt, also „Englisch als zweite Fremdsprache nach Deutsch“. Die Erstellung von Übungen für die Konstellation „Englisch als zweite Fremdsprache nach Deutsch“ würde einen ähnlichen Nutzen bringen. Leider würde dies in der Zukunft im tschechischen Schulwesen keine solche Geltung erlangen, da das Bildungsministerium die Einführung von Englisch als erste Fremdsprache durchsetzt.

Ganz am Ende meiner Diplomarbeit möchte ich die Tatsache unterstreichen, dass ich das Durchsetzen des Englischen als lingua franca in einigen Bereichen einerseits und die Unterstützung der Mehrsprachigkeit in anderen Zweigen andererseits nicht als Widerspruch empfinde. Nichtsdestoweniger sollte unter keinen Umständen die Sprachenvielfalt in Europa unterdrückt werden, denn so käme es zu Verlusten, die alle Lebensbereiche beeinflussen würden, z.B. die Kultur, die internationale Zusammenarbeit, sei es im öffentlichen oder im privaten Bereich, u.s.w.

Die Einrichtung der Funktion eines europäischen Kommissars für Bildung, Kultur und Mehrsprachigkeit, die derzeit Jan Figel ausübt, verlieh der Bedeutung der Mehrsprachigkeit mehr Gewicht. Meine Hoffnung in die Aufrechterhaltung der Sprachenvielfalt in Europa setze ich auch auf die Einsetzung eines Nationalen Rates für Sprachen, eine Institution, die Aktivitäten auf dem Gebiet der Harmonisierung der Sprachenpolitik im Rahmen Europas entwickeln, eine nationale Sprachenpolitik formulieren und über Vollmachten und Instrumente zu deren Durchsetzung verfügen soll.

„Je mehr Sprachen du sprichst, desto mehr bist du Mensch“. In diesem über viele Jahre bestätigten Sprichwort verbirgt sich viel Weisheit. Ich habe es für den Abschluss meiner Arbeit ausgewählt, denn mit ihm möchte ich zum Ausdruck bringen, in welche Richtung die Verwendung meiner Diplomarbeit zielen soll. Zu dem Meilenstein, der den Namen Mehrsprachigkeit trägt, führt ein lebenslanger Weg. Ich wünsche mir, dass diese Arbeit ein nützlicher Ratgeber beim Studium von Fremdsprachen wird.

6. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Berger, M. C. et al. (2003): Deutsch nach Englisch: good + gut = ottimo. Mailand, Goethe-Institut Inter Nationen
- Castle, M. – Soars, L. – Soars, J. (2000): New Headway Elementary English Course – Teacher's Resource Book. Oxford, OUP
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. In: Cizí jazyky, roč. 48, 2004/2005, č. 3
- Hlavičková, V: Národní plán výuky cizích jazyků. In: Cizí jazyky, roč. 49, 2005/2006, č. 1
- Národní plán výuky cizích jazyků s akčním plánem. In: Cizí jazyky, roč. 49, 2005/2006, č. 3
- Sydney 2000 – die erste „grüne“ Olympiade. In: Freundschaft – Zeitschrift für den Deutschunterricht (2000/2001): 1. Praha
- Der Gladiator. In: Freundschaft - Zeitschrift für den Deutschunterricht (2000/2001): 2. Praha
- Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: Lernen, lehren, beurteilen. (2002): Langenscheidt
- Haidl, A. (2003): Spracherwerb im Fremdsprachenunterricht in der Auslandssituation. Madrid
- Hufeisen, B. – Neuner, G. (2000): Learning more than one language efficiently. Graz, ECML
- Hufeisen, B. – Neuner, G. (2003): Mehrsprachigkeitskonzept – Tertiärsprachenlernen – Deutsch nach Englisch. Graz, Council of Europe Publishing
- Schlag auf Schlag nach Olympia. In: Juma – das Jugendmagazin (1997): 1. Mönchengladbach
- Kleine und große Sprachen im (zusammen)wachsenden Europa. Helsinki. Opetushallitus 2002
- Müller, B. – D. (1994): Wortschatzarbeit und Bedeutungsvermittlung. Kassel, Langenscheidt
- Neuner, G. – Hufeisen, B. et al.: Deutsch im Kontext anderer Sprachen. nepublikováno
- Oomen – Welke, I. – Krumm, H. J. (2004): Sprachenvielfalt – eine Chance für den Deutschunterricht. Fremdsprache Deutsch. Stuttgart. Klett, Heft 31
- Švejda, J. (1991): Come and Play – Picture Dictionary. Litvínov, Dialog

7. SEZNAM INTERNETOVÝCH ODKAZŮ

EurActiv – Vaše internetová brána do Evropy:

<http://www.euractiv.cz/print.cgi?cid=2420&sid=78&pid=78>

Evropský ukazatel jazykových znalostí:

<http://www.senat.cz/cgi-bin/sqw1250.cgi/new/sqw/text.sqw?CID=691&K=agendaEU1>

Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost:

<http://europa.eu.int/languages/servlets/Doc?id=1029>

Společný evropský referenční rámec pro učení se a vyučování jazyků a pro hodnocení v jazycích:

[http://www.msmt.cz/_DOMEK/Default.asp?ARI=101945&CAI=2968&EXPS="REFERENCNÍ*"%20AND%20"RÁMEC"](http://www.msmt.cz/_DOMEK/Default.asp?ARI=101945&CAI=2968&EXPS=)

http://ospitiweb.indire.it/ictavagnacco/deutsch/deutsch_nach_englisch/index.htm

<http://www.manfred-huth.de>

<http://www.german.about.com>

8. 1 Seznam tzv. „společné anglické a německé slovní zásoby“

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
academy – die Akademie		x		x	
accent – der Akzent		x		x	
acceptable – akzeptabel		x		x	
accusative – der Akkusativ		x		x	
address – die Adresse		x		x	
administration – die Administration	x			x	
admiral – Admiral	x			x	
aesthetic – ästhetisch		x		x	
Africa – Afrika		x		x	
agitator – Agitator/in	x			x	
alcohol – der Alkohol		x		x	
all – all/e/s	x			x	
alphabet – das Alphabet	x			x	
altar – der Altar	x			x	
amateur – Amateur	x			x	
America – Amerika		x		x	
amuse – amüsieren		x			
antique – die Antiquität		x		x	
apartment – das Appartement		x		x	
apostrophe – der Apostroph		x		x	
appetite – der Appetit		x		x	
applaud – applaudieren		x		x	
applause – der Applaus		x		x	
apple – der Apfel		x		x	
April – der April	x			x	
architect – Architekt/in		x		x	
arithmetic – die Arithmetik		x		x	
arm – der Arm	x		x		
army – die Armee		x		x	
article – der (Zeitungs)Artikel		x	x		
artist – Artist/in	x		x		
Asia – Asien		x			
assistant – Assistent/in		x		x	
at the end – am Ende		x		x	
at this moment – in diesem Moment	x			x	
atmosphere – die Atmosphäre		x		x	
attitude – die Attitude	x			x	
August – der August	x			x	
author – Autor/in		x		x	
authorize – autorisieren		x		x	
auto – das Auto	x			x	
automobile – das Auto(mobil)		x		x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
aversion – die Aversion	x			x	
b aby – das B aby	x		x		
balcony – der Balkon		x		x	
ball – der Ball	x			x	
bank – die Bank	x			x	
banquet – das Bankett		x		x	
bar – die Bar	x			x	
bathroom – das Badezimmer					x
battery – die Batterie		x		x	
bed – das Bett		x		x	
before – bevor		x		x	
begin – der Beginn, beginnen		x		x	
biology – die Biologie		x		x	
bitter – bitter	x		x		
blockade – die Blockade	x			x	
blond(e) – blond	x		x		
blouse – die Bluse		x		x	
blue – blau		x		x	
boat – das Boot		x		x	
bomb – die Bombe		x		x	
book – das Buch		x		x	
boss – der Boss	x		x		
brilliant – brillant		x		x	
bring – bringen		x		x	
brown – braun		x	x		
bull – der Bulle		x		x	
bungalow – der Bungalow	x			x	
bus – der (Omni)Bus	x			x	
butter – die Butter	x			x	
c abaret – das K abarett		x		x	
cabinet – das Kabinett		x		x	
cafe – das Cafe	x			x	
camera – die Kamera		x		x	
camping place/site – der Campingplatz		x		x	
cannon – die Kanone		x		x	
canoe – das Kanu		x		x	
capitalism – der Kapitalismus		x		x	
caravan – der Caravan	x			x	
career – die Karriere		x		x	
caste – die Kaste		x		x	
cat – die Katze		x		x	
catastrophe – die Katastrophe		x		x	
cathedral – die Kathedrale		x		x	
catholic – katholisch		x		x	
centimetre/centimeter – der Zentimeter		x		x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
centre/center – das Zentrum		x		x	
ceremony – die Zeremonie		x		x	
certificate – das Zertifikat		x		x	
cigar/ette – die Zigarre/tte		x		x	
circa – zirka		x		x	
circus – der Zirkus		x		x	
class – Klasse		x		x	
classical music – die klassische Musik		x		x	
clever – clever	x		x		
climate – das Klima		x		x	
club – der Club	x			x	
coal – die Kohle		x		x	
coffee – der Kaffee		x		x	
cold – kalt		x		x	
collapse – der Kollaps		x		x	
colleague – Kollege/Kollegin		x		x	
come – kommen		x		x	
comedy – die Komödie		x		x	
comfort – der Komfort		x		x	
comical – komisch		x		x	
complicated – kompliziert		x		x	
comment – der Kommentar		x		x	
commerce – der Kommerz		x		x	
committee – das Komitee		x		x	
communism – der Kommunismus		x		x	
compass – der Kompass		x		x	
complete – komplett		x		x	
complex – komplex		x	x		
compromise – der Kompromiss		x		x	
comrade – Kamerad		x		x	
concert – das Konzert		x		x	
conference – die Konferenz		x		x	
conflict – der Konflikt		x		x	
Congress – der Kongress		x	x		
conservative – konservativ		x		x	
contact – der Kontakt		x		x	
contract – der Kontrakt		x		x	
correct – korrekt		x		x	
correction – die Korrektur		x		x	
correspondence – die Korrespondenz		x		x	
cost – Kosten		x		x	
costume – das Kostüm		x		x	
couch – die Couch	x			x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
courage – die Courage	x			x	
courageous – couragiert		x		x	
cousin – Cousin/e	x			x	
creep – kriechen				x	
crisis – die Krise		x		x	
critic – Kritiker/in		x		x	
criticism – die Kritik		x		x	
criticize – kritisieren		x		x	
dance – der Tanz		x		x	
dark – dunkel		x		x	
dative – der Dativ		x		x	
day – der Tag					x
December – der Dezember		x		x	
deep – tief					x
democracy – die Demokratie		x		x	
demonstration – die Demonstration	x			x	
depot – das Depot	x			x	
despot – Despot	x		x		
dessert – der Dessert	x			x	
diabetes – die Diabetes	x			x	
dialect – der Dialekt		x		x	
dialogue – der Dialog		x		x	
dictate – diktieren		x		x	
dictation – das Diktat		x		x	
dimension – die Dimension	x			x	
disaster – das Desaster		x		x	
discussion – die Diskussion		x		x	
distance – die Distanz		x		x	
doctor – Doktor		x		x	
double – doppelt					x
drama – das Drama	x		x		
drink – trinken		x		x	
ear – das Ohr					x
east – der Osten					x
elbow – der Ellbogen		x		x	
electricity – die Elektrizität		x		x	
elephant – der Elefant		x		x	
emigrate – emigrieren		x		x	
end – das Ende		x		x	
English - Englisch		x		x	
Europe – Europa		x		x	
examination – das Examen		x		x	
examine - examinieren		x		x	
exclusive – exklusive		x		x	
exile – das Exil		x		x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
exist – existieren		x		x	
existence – die Existenz		x		x	
expert – Experte/Expertin		x		x	
export – der Export	x		x		
eyebrow – die Augenbraue		x		x	
fall – fallen		x		x	
family – die Familie		x		x	
family name – der Familiennamen		x		x	
February – der Februar		x		x	
feel – fühlen		x		x	
ferry – die Fähre		x		x	
fever – das Fieber		x		x	
film – der Film	x		x		
finances – die Finanzen		x		x	
finger – der Finger	x		x		
fish – der Fisch		x	x		
flat – flach		x		x	
foot – der Fuß				x	
forget – vergessen		x		x	
form – die Form	x		x		
formally – formal		x		x	
four – vier				x	
fracture – die Fraktur		x		x	
free – frei		x		x	
fresh – frisch		x		x	
Friday – der Freitag		x		x	
friend – Freund/in		x		x	
friendly – freundlich		x		x	
frost – der Frost	x		x		
gallery – die (Kunst)Galerie		x		x	
gallop – der Galopp		x		x	
garage – die Garage	x			x	
garden – der Garten		x		x	
gas – das Gas	x			x	
geography – die Geografie		x		x	
giraffe – die Giraffe	x			x	
glass – das Glas		x		x	
go – gehen					x
god – Gott		x		x	
gold – das Gold	x			x	
good – gut		x		x	
grapefruit – die Grapefruit	x		x		
grass – das Gras		x		x	
green – grün		x		x	
grey – grau		x		x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
quality – die Qualität		x		x	
guest – der Gast		x		x	
gum – der Gummi		x		x	
hair – das Haar		x		x	
half – halb		x		x	
halt – (an)halten		x		x	
hand – die Hand	x			x	
hard – hart		x		x	
hate – hassen		x			
have – haben		x			
hear – hören		x		x	
hello! – Hallo!		x		x	
help! – Hilfe!		x		x	
here – hier		x	x		
herring – der Hering		x	x		
high – hoch		x			
hobby – das Hobby	x		x		
home – das Heim		x		x	
hope – hoffen		x		x	
horizon – der Horizont		x		x	
hospital – das Hospital	x			x	
hot – heiß					x
hotel – das Hotel	x			x	
house – Haus		x	x		
house-number – die Hausnummer		x		x	
humo(u)r – der Humor	x			x	
hunger – der Hunger	x			x	
hymn – die Hymne		x		x	
champagne – der Champagner		x		x	
chance – die Chance	x			x	
character – der Charakter		x		x	
chauffeur – der Chauffeur	x			x	
chemistry – die Chemie		x		x	
cheque/check – der Scheck/Check		x		x	
chocolate – die Schokolade		x		x	
I – ich					x
(ice)cold –(eis)kalt		x		x	
ice-cold – eiskalt		x		x	
idea – die Idee		x		x	
ideal – ideal	x			x	
identity – die Identität		x		x	
immigrate – immigrieren		x		x	
immoral – unmoralisch		x		x	
import – der Import	x		x		
in – in	x		x		

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
in the middle – in der Mitte		x		x	
inclusive – inklusive		x		x	
individual – individuell		x		x	
industry – die Industrie		x		x	
infection – die Infektion		x		x	
inflation – die Inflation	x			x	
information – die Information	x			x	
insect – das Insekt		x		x	
instinct – der Instinkt		x		x	
instrument – das Instrument	x		x		
intelligence – die Intelligenz		x		x	
intelligent – intelligent	x			x	
interest – das Interesse		x		x	
interesting – interessant		x		x	
interview – das Interview	x		x		
intrigue – die Intrige		x		x	
is – ist		x		x	
integrity – die Integrität		x		x	
jacket – die Jacke		x			
January – der Januar		x		x	
jeep – der Jeep	x		x		
job – der Job	x			x	
journal – das Journal	x			x	
July – der Juli		x		x	
June – der Juni		x		x	
kayak – das Kajak		x		x	
kilogram/me – das Kilo(gramm)		x		x	
kilometre/kilometer – der Kilometer	x			x	
kindergarten – der Kindergarten	x			x	
kiss – der Kuss		x		x	
lab(oratory) – das Labor(atorium)		x		x	
lamp – die Lampe		x		x	
learn – lernen		x		x	
leather – das Leder		x		x	
left – links					x
legal – legal	x			x	
legislative – die Legislative	x			x	
length – die Länge		x		x	
liberal – liberal	x			x	
lie – liegen		x		x	
lift – der Lift	x		x		
lilac – lila		x		x	
literature – die Literatur		x		x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
litre/liter – der Liter	x			x	
long – lang		x		x	
loud – laut		x		x	
lust – die Lust	x			x	
luxury – der Luxus		x		x	
magazine – das Magazin		x		x	
make – machen		x		x	
margarine – die Margarine	x			x	
March – der März		x		x	
market – der Markt		x		x	
(market)place – der (Markt)Platz		x		x	
marmalade – die (Orangen)Marmelade	x			x	
massacre – das Massaker		x		x	
material – das Material	x			x	
math(ematics) – die Mathe(matik)		x		x	
maximum – das Maximum	x			x	
May – der Mai		x		x	
medicine – die Medizin		x		x	
melancholy – die Melancholie		x		x	
metal – das Metall		x		x	
metre/meter – der Meter Metrum	x			x	
mild – mild	x			x	
military – militärisch		x		x	
mine – mein/e/s		x	x		
(mineral)water – das (Mineral) Wasser		x		x	
minimum – das Minimum	x		x		
minus – minus	x			x	
minute – die Minute	x			x	
modern – modern	x		x		
mom/mum – Mami/Mama		x		x	
Monday – der Montag		x		x	
monologue – der Monolog		x	x		
moral – die Moral, moralisch	x			x	
more – mehr		x		x	
most – (am) meist(en)		x		x	
motel – das Motel	x			x	
muscle – der Muskel		x		x	
museum – das Museum	x			x	
music – die Musik		x		x	
musical – das Musical	x			x	
name – der Name	x			x	
nation – die Nation	x			x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
nationality – die Nationalität		x		x	
nature – die Natur		x		x	
nervous – nervös		x		x	
new – neu		x		x	
New Year – das Neujahr		x		x	
nine – neun				x	
no – nein/kein					x
nominative – der Nominativ		x	x		
noodles – die Nudeln		x		x	
normal – normal	x			x	
north – der Norden		x		x	
nose – die Nase		x		x	
November – der November	x			x	
now – nun					x
number – die Nummer		x		x	
object – das Objekt		x		x	
ocean – der Ozean		x		x	
October – der Oktober		x		x	
often – oft		x		x	
oil – das Öl		x		x	
old – alt		x		x	
opera – die Oper		x	x		
opponent – Opponent/in	x			x	
opposition – die Opposition	x			x	
orange – die Orange	x			x	
orange – orange	x			x	
organ – das Organ	x			x	
orchestra – das Orchester		x		x	
out – aus				x	
oven – der Ofen		x		x	
plastic – das Plastik		x		x	
paper – das Papier		x		x	
parallel – parallel	x			x	
park – parken		x		x	
parliament – das Parlament		x	x		
party – die Partei		x		x	
passport – der Pass		x		x	
patent – das Patent	x			x	
pause – die Pause	x			x	
pension – die Pension	x			x	
pepper – der Pfeffer		x		x	
perfume – das Parfüm		x		x	
personification – die Personifikation		x		x	
person – die Person	x			x	
personal – persönlich		x		x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
philosophy – die Philosophie		x		x	
photograph – das Foto, die Fotografie		x		x	
photography – die Fotografie		x		x	
physics – die Physik		x		x	
piano – das Piano	x			x	
pill – die Pille		x		x	
pilot – Pilot/in	x			x	
plague – die Plage		x		x	
plan – der Plan	x			x	
plant – die Pflanze		x		x	
platform – die Plattform		x		x	
plus – plus	x			x	
police – die Polizei		x		x	
politics – die Politik		x		x	
pop music – die Popmusik	x			x	
portrait – das Portrait	x			x	
post – die Post	x			x	
postcard – die Postkarte		x		x	
practical – praktisch		x		x	
president – Präsident/in		x		x	
press – die Presse		x		x	
price – der Preis		x	x		
private – privat		x		x	
problem – das Problem	x			x	
proclamation – die Proklamation		x		x	
product – das Produkt		x		x	
professor – Professor/in	x			x	
profit – der Profit	x			x	
program(me) – das Programm		x		x	
protest – der Protest	x			x	
protestant – protestantisch		x		x	
pudding – der Pudding	x		x		
pullover – der Pullover	x			x	
qualification – die Qualifikation		x		x	
quantity – die Quantität		x		x	
radio – das Radio	x			x	
rebel – Rebell		x		x	
red – rot		x		x	
reform – die Reform	x			x	
religion – die Religion	x			x	
repair – reparieren		x		x	
republic – die Republik		x		x	
restaurant – das Restaurant	x			x	
revolution – die Revolution	x			x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
rhythm – der Rhythmus		x		x	
rice – der Reis		x	x		
right – rechts					x
ring – der (Finger)Ring	x		x		
room – der Raum		x		x	
rose – die Rose	x			x	
round – rund		x		x	
run – rennen		x		x	
salad – der Salat		x		x	
salt – das Salz		x		x	
salty – salzig		x		x	
satellite – der Satellit		x		x	
sauce – die Sauce, die Soße	x			x	
scandal – der Skandal		x		x	
sculpture – die Skulptur		x		x	
sea – die See		x		x	
second – die Sekunde		x		x	
secretary – Sekretär/in		x		x	
see – sehen		x		x	
sender – Absender		x		x	
September – der September	x			x	
serial – die (Fernseh)Serie		x		x	
seven – sieben		x		x	
sharp – scharf		x		x	
ship – das Schiff		x		x	
shoe – der Schuh		x	x		
school – die Schule		x		x	
silver – das Silber		x		x	
sing – singen		x		x	
sit – sitzen		x		x	
situation – die Situation	x			x	
six – sechs					x
ski – der Ski	x			x	
so – so	x			x	
soap – die Seife					x
social – sozial		x		x	
socialism – der Sozialismus		x		x	
sock – die Socke		x		x	
sofa – das Sofa	x			x	
soup – die Suppe		x		x	
sour – sauer		x		x	
south – der Süden					x
special – speziell		x		x	
sport(s) – der Sport	x			x	
Start – der Start, starten	x			x	
statue – die Statue	x			x	

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
steep – steil					x
steward/ess – Steward/es	x		x		
stink – stinken		x		x	
stone – der Stein					x
stop – stoppen		x		x	
story – die Story	x		x		
strike – der Streik		x		x	
student – Student/in	x			x	
studio – das Studio	x			x	
study – studieren		x		x	
suicide – der Suizid		x		x	
summer – der Sommer		x		x	
Sunday – der Sonntag		x		x	
supermarket – der Supermarkt		x		x	
swim – schwimmen		x		x	
synthetic – synthetisch		x		x	
tabacco – der Tabak		x		x	
tablet – die Tablette		x		x	
talent – das Talent	x			x	
taxi – das Taxi	x			x	
tea – der Tee		x		x	
telegram – das Telegramm		x		x	
telephone – das Telefon		x		x	
telephone-book – das Telefonbuch		x		x	
telephone-number – die Telefonnummer		x		x	
television – TV, Television	x			x	
temperature – die Temperatur		x		x	
ten – zehn					x
terrace – die Terrasse		x		x	
test – der Test	x		x		
theatre/theater – das Theater	x			x	
theology – die Theologie		x		x	
thermometer – das Thermometer	x			x	
thick – dick, dicht		x		x	
thin – dünn					x
three – drei					x
ticket – das Ticket	x		x		
tiger – der Tiger	x			x	
title – der Titel		x		x	
toilet, WC – die Toilette, das WC		x		x	
tolerance – die Toleranz		x		x	
tolerant – tolerant	x		x		

Anglicko-německý pár	Graficky stejný	Graficky podobný	Zvukově stejný	Zvukově podobný	Jiné
tomato – die Tomate		x		x	
ton/ne – die Tonne	x			x	
tourist – Tourist/in	x		x		
transport – der Transport	x			x	
typical – typisch		x		x	
uncle – der Onkel		x		x	
under – unter		x		x	
university – die Universität		x		x	
vase – die Vase	x			x	
vehicle – das Vehikel		x		x	
violin – die Violine		x		x	
volume – das Volumen		x		x	
ware – die Ware	x			x	
warm – warm	x			x	
wash – waschen		x		x	
water – das Wasser		x		x	
we – wir					x
west – der Westen		x		x	
white – weiß		x		x	
wide – weit		x		x	
win – gewinnen		x		x	
wind – der Wind	x		x		
winter – der Winter	x		x		
wise – weise		x		x	
wonderful – wundervoll		x		x	
wool – die Wolle		x		x	
word – das Wort		x		x	
wound – die Wunde		x		x	
yacht – die Yacht	x			x	
year – das Jahr					x
you – du/ihr					x
young – jung		x		x	

(Neuner, G. – Hufeisen, B. et al.: Deutsch im Kontext anderer Sprachen – Tertiärsprachendidaktik: Deutsch nach Englisch. dosud nepublikováno, s. 144 – 153)

8. 2 Seznam faux amis

Německé slovo podobné anglickému	Anglický překlad	Anglické slovo podobné německému	Německý překlad
aktuell	topical, current	actual	tatsächlich, wirklich
die Alle	avenue, road with trees	alley	die schmale Gasse
also	thus, so; therefore	also	auch
die Ambulanz	emergency, outpatient ward	ambulance	der Krankenwagen
das Argument	argument	argument	das Argument, der Streit
die Art	kind, sort, manner, way	art	die Kunst, das Geschick
Artist	artiste (in a circus)	artist	Künstler (z.B. Maler)
bald	soon	bald(-headed)	glatzköpfig
die Bank	bench	bank	das Ufer, Bank(haus)
bekommen	get	become	werden
blamieren	make a fool of	blame	tadeln, die Schuld
brav	good, well-behaved	brave	tapfer
Chef	boos	chef	Küchenchef
delikat	delicious	delicate	fein, zart
der Dom	cathedral	dome	die Kuppel
eventuell	perhaps, possibly	eventually	schließlich, endlich
die Fabrik	factory mill	fabric	das Gewebe, der Stoff
famos	excellent	famous	berühmt
genial	ingenious, gifted	genial	heiter, fröhlich
das Gift	poison	gift	das Geschenk, die Gabe
glatt	smooth, even	glad	froh
das Gymnasium	secondary/grammar school	gymnasium	die Turnhalle
hell	fair, light	hell	die Hölle
die Hochschule	university, college	high school	nordamer. Schule ab 11. Klasse
human	humane	human	menschlich
die Kanne	pot, jug	can	die Konservendose
das Kloster	monastery, convent	cloister	der Kreuzgang
das Klosett	toilet	closet	der Wandschrank
Kollege	colleague	college	Teil einer Universität
die Konkurrenz	competition	concurrence	Übereinstimmung
das Korn	gain, seed, cereal	corn	das Getreide, der Mais

Německé slovo podobné anglickému	Anglický překlad	Anglické slovo podobné německému	Německý překlad
das Lokal	pub	local	örtlich
die Mappe	folder	map	die (Land)Karte
die Marke	make, brand	mark	die Markierung
die Marmelade	jam	marmalade	die (Zitrusfrucht-) Marmelade
die Meinung	opinion, view	meaning	die Bedeutung, der Sinn
mittelalterlich	medieval	middle-aged	mittleren Alters
der Mist	dung, manure	mist	der Nebel
Mörder	murderer	murder	der Mord
die Novelle	short story, short novel	novel	der Roman
ordinär	vulgär, common, low	ordinary	gewöhnlich, alltäglich
am anderen Tag	the following/next day	the other day	neulich
der Paragraph	section, article	Paragraph	der Absatz im Text
Physiker/in	physicist	physician	Arzt/Ärztin
prägnant	precise, to the point	pregnant	schwanger (Mensch) trächtig (Tier)
das Präsent	gift	present	die Gegenwart, derzeitig
professionell	competent	professional	beruflich
der Prospekt	leaflet, prospectus	prospect	die Aussicht auf etw.
der Prozess	trial, law-suit	process	der Verlauf, das Verfahren
rasch	quick, speedy	rash	übereilt, unbesonnen
realisieren	fulfil(l)	realize	erkennen, realisieren
die Resident	the prince's residence	residence	der Wohnort, der Wohnsitz
das Rezept	prescription, recipe	receipt	die Quittung
die Rente	pension	rent	die Miete, die Pacht
ringen	wrestle	ring	läuten, klingeln
die Schwester	nurse	sister	die (Ober)Schwester
die Schnecke	snail	snake	die Schlange
die Sensation	thrill, sensation	sensation	die Empfindung, das Gefühl
sensibel	sensitive	sensible	vernünftig
schmal	narrow	small	klein, gering, niedrig

Německé slovo podobné anglickému	Anglický překlad	Anglické slovo podobné německému	Německý překlad
sparen	save	spare	entbehren, übrig haben
der Speck	bacon	speck	der Fleck
das Stadium	stage, phase	Stadium	das (Sport)Stadion
der Stuhl	chair	stool	der Schemel, der Hocker
streng	severe, rigid	strong	stark
die Technik	technology, techn. science	technique	die Art, die Fertigkeit
treu	faithful	true	wahr, richtig, aufrichtig
die Wand	wall	wand	der Stab
wandern	to hike	to wander	ziellos bummeln
das Warenhaus	(department) store	warehouse	das Lagerhaus, der Speicher
der Zirkel	compasses	circle	der Kreis

(Neuner, G. – Hufeisen, B. et al.: Deutsch im Kontext anderer Sprachen – Tertiärsprachendidaktik: Deutsch nach Englisch. nepublikováno, s. 154 – 157)